Pääluokka 26
SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ministeriö, jonka toimialaan kuuluu vastata:

— yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta, poliisihallinnosta ja yksityisestä turvallisuusalasta,

— siviilitiedustelusta ja suojelupoliisin ohjauksesta,

— maahanmuuton yleisistä edellytyksistä ja maahanmuuton sääntelystä lukuun ottamatta työntekijöiden, yrittäjien, harjoittelijoiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoa sekä kansainvälisestä suojelusta ja paluumuutosta

— Suomen kansalaisuudesta,

— pelastustoimesta,

— hätäkeskustoiminnasta,

— rajaturvallisuudesta ja meripelastustoimesta,

— siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista sekä

— aluehallinnon yhteisestä varautumisesta poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.

Hallitusohjelman tavoitteena on turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio Suomi. Toiminnan painopisteinä ovat kansallisen turvallisuuden ja yhteiskunnan kriisinkestävyyden vahvistaminen, sisäisen turvallisuuden strategisista ydintehtävistä huolehtiminen sekä keskeisten kansalaisille tarjottavien palvelujen varmistaminen. Tavoitteiden saavuttaminen muuttuneessa turvallisuusympäristössä edellyttää turvallisuusviranomaisten suorituskyvyn turvaamista, hyvää ennakointi- ja analyysikykyä ja yhteistä tilannekuvaa.

Toimintaympäristön kuvaus
Suurvaltakilpailun kiristyminen, sääntöpohjaisen monenkeskisen järjestelmän rapautuminen sekä Venäjän jatkuva hyökkäyssota ja geopoliittiset tavoitteet luovat Suomen turvallisuusympäristöön pitkäkestoisia ja laaja-alaisia haasteita. Näiden tekijöiden vaikutuksesta toimintaympäristö säilyy epävakaana ja jännitteisenä myös vuonna 2027.

Turvallisen yhteiskunnan takaaminen kaikissa olosuhteissa on Suomen sisäisen turvallisuuden politiikan ydin. Sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat vastuussa laajasti erilaisiin haasteisiin vastaamisesta arkisista onnettomuuksista aina vakaviin turvallisuusuhkiin ja ei-sotilaalliseen vaikuttamiseen, kuten välineellistetyn maahantulon torjuntaan asti. Toimintaympäristön nopeat muutokset ja moniulotteiset, samanaikaiset uhat vaativat viranomaisilta toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja sopeutumista. Ennakoimattomien tilanteiden hallinta rakentuu vahvalle suorituskyvylle, ajantasaiselle lainsäädännölle, ennakoivalle varautumiselle sekä saumattomalle EU- ja Nato-yhteistyölle. Samoin tiukka valtiontaloudellinen kehys vaatii viranomaisilta toiminnan pitkäjänteistä tehostamista ja kriittistä priorisointia.

Teknologioiden kuten generatiivisen tekoälyn nopea kehitys ja alati syvenevä digitalisaatio lisäävät yhteiskunnan ja kriittisen infrastruktuurin haavoittuvuutta. Kyberympäristön uhkataso pysyy korkeana valtiollisten operaatioiden, tietomurtojen ja kiristyshaittaohjelmien vuoksi. Lisäksi syvävääreennökset ja tiedon nopea leviäminen haastavat kansalaisten medialukutaitoa, mikä altistaa yhteiskunnan informaatiovaikuttamiselle. Turvallisuuden varmistamiseksi teknisten ratkaisujen ja viranomaisvalvonnan sekä vasteen rinnalle tarvitaan entistä vahvempaa strategista viestintää sekä henkisen kriisinkestävyyden tukemista. Haastavien aikojenkin keskellä suomalaisten luottamus turvallisuusviranomaisiin on pysynyt vahvana.

Vakava nuoriso- ja katujengirikollisuus on osin vakiintunut Suomeen. Kehitys on yhteydessä asuinalueiden eriytymiseen ja osattomuuden kokemuksiin. Huumausaineiden saatavuuden lisääntyminen sekä tietoverkossa toteutetun ja rajat ylittävän ammattimaisen rikollisuuden kasvaminen, koveneminen ja monimuotoistuminen työllistävät viranomaisia yhä enemmän. Rikolliset toimivat laajoissa, joustavissa verkostoissa, ja kansainvälisen järjestäytyneen rikol-

lisuuden kuten Ruotsin jengi-ilmiöiden heijastevaikutusten torjunta edellyttää laaja-alaista ja ennakoivaa viranomaisyhteistyötä.

Lupaperusteisen maahanmuuton ennakoidaan jatkuvan vakaana ja turvapaikanhakijoiden määrän pysyvän maltillisena. Suomessa on noin 48 000 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista. Sodan pitkittyessä paluuaikeet ovat vähentyneet, ja yhä useampi on hakenut kotikuntaa jäädäkseen Suomeen pysyvämmin. EU on jatkanut tilapäistä suojelua 4.3.2027 asti. Määräajan ja suojelun mahdollisen päättymisen lähestyessä yhteiskunnan on kiinnitettävä entistä vahvempaa huomiota tehokkaaseen kotoutumiseen, koulutus- ja työllistymispolkuihin sekä hyvien väestösuhteiden turvaamiseen.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Asteikko: heikko, välttävä, tyydyttävä, hyvä, erinomainen	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 arvio
Kiireellisten viranomaispalvelujen saavutettavuus on hyvä.	hyvä	hyvä	hyvä
— hätäpuheluun vastaaminen ja avun hälyttäminen			
— sisäisen turvallisuuden viranomaisten toimintavalmius			
Väkivalta ja onnettomuudet vähenevät. Jengi- ja järjestäytynyt rikollisuus eivät saa kasvusijaa suomalaisessa yhteiskunnassa.	hyvä	hyvä	hyvä
— väkivaltarikosten määrän kehitys			
— onnettomuuksien määrän kehitys			
Suomeen kohdistuva maahanmuutto ei aiheuta turvallisuusuhkaa eikä maahanmuuttojärjestelmä mahdollista väärinkäytöksiä. Maasta poistutaan ja poistetaan tehokkaasti.	hyvä	hyvä	hyvä
— turvapaikkajärjestelmän ja vastaanottojärjestelmän tehokkuus			
— vapaaehtoisesti palaavien ja palautettujen määrä			
— palautustoiminnan tehokkuus			
Ihmiset, viranomaiset, elinkeinoelämä ja yhteiskunta ovat hyvin varautuneita ulkopuoliseen vaikuttamiseen sekä erilaisiin kriiseihin ja häiriöihin.	hyvä	hyvä	hyvä
— kansallisen turvallisuuden yhteensovittaminen ja varautuminen monipuolistuviin uhkiin			
— kriisinkestävyyden taso (ihmiset, viranomaiset, elinkeinoelämä)			
— viranomaisten suorituskyky ja varautuminen			
Ihmiset luottavat turvallisuusviranomaisiin.	hyvä	hyvä	hyvä
— ihmisten luottamus sisäisen turvallisuuden viranomaisiin			

Sisäministeriön hallinnonalan henkilötyövuodet

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Sisäministeriö	238	238	236
Kriisinhallintakeskus	24	24	23
Poliisitoimi	10 652	10 914	11 000
Suojelupoliisi	569	622	645
Rajavartiolaitos	3 043	3 020	3 012
Hätäkeskuslaitos	616	620	630
Pelastusopisto	132	147	144
Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset	1 588	1 445	1 370
Yhteensä	16 862	17 030	17 060

Sukupuolten tasa-arvo
Sisäministeriön henkilöstöpoliittinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ohjaa ministeriön strategista henkilöstöjohtamista ja varmistaa, että yhdenvertaisuus ja tasa-arvo integroituvat osaksi johtamisen, osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin rakenteita. Suunnitelman tavoitteena on rakentaa toimintakulttuuri, joka edistää henkilöstön monimuotoisuutta, vahvistaa henkilöstön yhdenvertaisuutta ja tukee ministeriön strategista toimeenpanokykyä. Keskeisiä seurannan välineitä ovat edelleen Henkilöstöbarometri-työtyytyväisyyskysely, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely sekä määräajoin toteutettavat tasa-arvoselvitys ja palkkakartoitus. Suunnitelma päivitetään vuoden 2026 aikana.

Sisäministeriön toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ohjaa ja arvioi yhdenvertaisuuden toteutumista ministeriön toiminnassa. Suunnitelman tavoitteena on arvioida tarvittavia toimenpiteitä yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Tavoitteet ja toimenpiteet perustuvat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaikutusten arviointeihin, jotka tehdään osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien päivitystä. Suunnitelman päivitys aloitetaan vuoden 2026 aikana.

Hallituksen tasa-arvo-ohjelman tavoitteiden mukaisesti ministeriö kehittävää tasa-arvotavoitteita sisäasiainhallinnossa ja tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Hallinnonalan virastot jatkavat yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmiensa toimeenpanoa ministeriön ohjauksen mukaisesti. Tavoitteena on vahvistaa suunnitelmien yhdenmukaisuutta, parantaa virastojen välistä tiedonvaihtoa ja varmistaa, että kehittämistyö muodostaa koko hallinnonalalla johdonmukaisen ja strategisesti ohjatun kokonaisuuden. Ministeriö tukee virastoja suunnitelmien toimeenpanossa.

Kestävä kehitys
Sisäasiainhallinnossa kestävä kehitys kytkeytyy kysymykseen, miten tuotamme turvallisuutta tulevaisuudessakin taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla ja annamme oman panoksemme kestävämmän Suomen rakentamiseen. Sisäministeriö osallistuu Suomen kestävän kehityksen toimikuntaan sekä kestävän kehityksen koordinaatioverkostoon.

Budjettilakiesitykset
Talousarvioesitykseen liittyvät hallituksen esitykset

esityksen nimi	taloudellinen vaikutus (momentti)
Hallituksen esitys poliisin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (2. vaihe)	25.01.03, 26.10.01 ja 26.10.02

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2025—2027

		v. 2025 tilinpäätös 1000 €	v. 2026 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2027 esitys 1000 €	Muutos 2026—2027 1000 €	%
01.	**Hallinto**	**408 677**	**337 890**	**355 916**	**18 026**	**5**
01.	Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 084	17 683	16 392	-1 291	-7
04.	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 223	2 190	1 953	-237	-11
23.	EU:n pelastuspalvelumekanismi lääkinnällisten materiaalien CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)	29 294	8 522	4 016	-4 506	-53
25.	Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	8 000	5 500	5 500	—	0

		v. 2025 tilinpäätös 1000 €	v. 2026 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2027 esitys 1000 €	Muutos 2026—2027 1000 €	%
26.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)	56 264	104 410	71 024	-33 386	-32
27.	EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)	43 000	24 905	52 965	28 060	113
(28.)	Toimintamenosäästö (siirtomääräraha 2 v)	—	—	—	—	0
29.	Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	222 275	168 300	191 436	23 136	14
50.	Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	23 860	3 780	5 480	1 700	45
(51.)	Eräät investointiavustukset (siirtomääräraha 2 v)	4 750	1 500	—	-1 500	-100
66.	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)	927	1 100	1 150	50	5
67.	EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen kansalliset maksuosuudet (arviomääräraha)	—	—	6 000	6 000	0
10.	**Poliisitoimi**	**1 066 592**	**1 097 103**	**1 149 223**	**52 120**	**5**
01.	Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	986 790	1 020 702	1 069 550	48 848	5
02.	Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	75 619	72 533	73 855	1 322	2
20.	Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	4 183	3 868	5 818	1 950	50
20.	**Rajavartiolaitos**	**512 286**	**361 975**	**358 732**	**-3 243**	**-1**
01.	Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	321 974	327 725	339 482	11 757	4
70.	Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)	190 312	34 250	19 250	-15 000	-44
30.	**Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta**	**110 054**	**108 024**	**105 431**	**-2 593**	**-2**
01.	Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 385	2 930	3 456	526	18
02.	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	73 708	74 164	73 648	-516	-1
03.	Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 586	23 300	22 697	-603	-3
20.	Erityismenot (arviomääräraha)	6 375	7 630	5 630	-2 000	-26
40.	**Maahanmuutto**	**325 986**	**189 350**	**263 218**	**73 868**	**39**

		v. 2025 tilinpäätös 1000 €	v. 2026 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2027 esitys 1000 €	Muutos 2026—2027 1000 €	%
01.	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	90 282	87 869	86 100	-1 769	-2
21.	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	190 350	80 776	144 440	63 664	79
22.	Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	2 318	2 318	2 318	—	0
63.	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	43 036	18 387	30 360	11 973	65
	Yhteensä	**2 423 596**	**2 094 342**	**2 232 520**	**138 178**	**7**
	Henkilötyövuosien kokonaismäärä	16 862	17 030	17 060		

01. Hallinto

Selvitysosa:

Sisäministeriö
Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ministeriö, jonka toimialaan kuuluu vastata:

— yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta, poliisihallinnosta ja yksityisestä turvallisuusalasta

— siviilitiedustelusta ja suojelupoliisin ohjauksesta

— maahanmuuton yleisistä edellytyksistä ja maahanmuuton sääntelystä lukuun ottamatta työntekijöiden, yrittäjien, harjoittelijoiden opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuttoa sekä kansainvälisestä suojelusta ja paluumuutosta

— Suomen kansalaisuudesta

— pelastustoimesta

— hätäkeskustoiminnasta

— rajaturvallisuudesta ja meripelastustoimesta

— siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista sekä

— aluehallinnon yhteisestä varautumisesta poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.

Pääluokkaperusteluissa on esitetty sisäministeriön hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.

Hallinnonalan tulosohjaajana sisäministeriö vastaa hallinnonalansa toiminnan tuloksellisuudesta.

EU:n sisäasioiden rahastot
EU:n ohjelmakaudelle 2021—2027 on perustettu kolme sisäasioiden rahastoa: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) ja rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI) osana yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa (IBMF).

Rahastojen kautta pyritään kehittämään EU:n vapauden, turvallisuuden ja oikeuden sisärajatonta aluetta. Sisäministeriö toimii uudella ohjelmakaudellakin sisäasioiden rahastojen hallintoviranomaisena. Rahastoja koskee laki sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021—2027 (1125/2021) sekä valtioneuvoston asetus sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021—2027 (119/2022).

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolla tavoitellaan tehokasta maahanmuuttovirtojen hallintaa unionin säännöstöä soveltaen ja ihmisoikeuksien noudattamiseen liittyvät sitoumukset huomioiden. Rahastolla tuetaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä sen ulkoinen ulottuvuus huomioiden, vastaanottomenettelyitä, laillisen maahanmuuton ja kotoutumisen tukemista sekä laittoman maahanmuuton ehkäisemistä erityisesti toimivia paluu- ja uudelleenkotoutumisjärjestelyitä edistämällä. Rahaston kautta tuetaan lisäksi jäsenvaltioiden uudelleensijoittamista sekä turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja. Sisäisen turvallisuuden rahastolla tavoitellaan korkeaa turvallisuuden tasoa unionissa. Rahastolla torjutaan terrorismia ja radikalisoitumista, vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta sekä kyberrikollisuutta. Lisäksi rahastolla voidaan tukea rikosten uhreja. Rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineellä tuetaan rajavalvonnan ja -tarkastusten tehokasta ylläpitoa ja kehittämistä sekä yhteisen viisumipolitiikan toimeenpanoa laillisten rajanylitysten edistämiseksi ja laittoman maahanmuuton estämiseksi sekä rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Siviilikriisinhallinta
Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kriisinhallintakeskus huolehtii asiantuntijoiden lähettämiseen liittyvistä operatiivisista tehtävistä, kuten koulutuksesta, rekrytoinnista ja varustamisesta. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä keskustelua ja tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta. Tavoitteena on, että Suomen siviilikriisinhallintaosallistuminen vastaa ulko- ja turvallisuuspoliittisiin sekä sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin ja kriisinhallintaoperaatioiden yhteistyö oikeus ja sisäasioiden alan EU-virastojen kanssa toimii.

Kriisinhallintakeskuksen vaikuttavuustavoitteet

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Valitut siviilikriisihallinta-asiantuntijat (ns. läpimeno%)[1)]	57	50	50
Valitut vaalitarkkailijat (Etyj) (ns. läpimeno%)	51	80	80

[1)] Siviilikriisinhallinnan budjetin käyttöä lasketaan ennakoivasti sen mukaan, että asiantuntijoista kokonaisuudessaan menee läpi 40 prosenttia vuosittain. Viimeisimmän lakiuudistuksen jälkeen (5/2022) moni asiantuntija hakeutuu tehtävästä toiseen, mikä kasvattaa läpimenoprosenttia, muttei vaikuta budjettiin.

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 392 000 euroa.

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ministeriö. Ministeriön tärkeimpiä tehtäviä ovat säädösvalmistelu sekä hallinnonalan toiminnan strateginen suunnittelu ja ohjaus sekä kansainväliset asiat.

Sisäministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Hallitusohjelmaa toteuttavat lainsäädäntöhankkeet on toimeenpantu ja lainsäädännön valmistelu on laadukasta.

— Hallinnonalan ohjaus on vaikuttavaa.

— Ministeriön EU-, NATO- ja kansainvälinen toiminta on ennakoivaa ja aktiivista Suomen tavoitteiden edistämiseksi.

— Hyvinvointialueohjauksen avulla pelastustoimen palvelut ovat yhdenmukaisia, kustannustehokkaita ja laadukkaita.

— Johtaminen on ammattitaitoista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

Henkisten voimavarojen hallinta

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Sisäministeriön henkilötyövuodet (31.12.)	238	238	236
Sairauspoissaolot (pv/htv), enintään	6,0	5,6	5,6
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,12	3,18	3,18

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	18 562	18 283	16 992
Bruttotulot	1 517	600	600
Nettomenot	17 045	17 683	16 392
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 555		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	5 572		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)[1)]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Henkilöstömenot	91	88	88
ICT-menot	6	3	3
Muut menot	3	9	9
Yhteensä	100	100	100

[1)] Luvut sisältävät siirrettyjen määrärahojen käytön.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aluehallintouudistus (siirto momentille 28.40.01)	-9
Hankeasiantuntijan (rescEU, CBRN-varastointihanke) tehtävän päättyminen	-65
NATO-edustuston resilienssiasioiden erityisasiantuntijan tehtävän kustannukset (siirto momentille 24.01.01)	-85
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirron palautus momentille 26.10.01)	-280
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentilta 26.10.01)	280
VN viestinnän tehtävien kokoaminen (siirto momentille 23.01.01)	-223
Palkkausten tarkistukset	616
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	15
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-1 464
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-42

Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-34
Yhteensä	-1 291

2027 talousarvio	16 392 000
2026 II lisätalousarvio	-46 000
2026 talousarvio	17 683 000
2025 tilinpäätös	18 084 000

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 953 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallintatoiminnan kotimaan valmiuksien kehittämiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kotimaan valmiuksien lakisääteisinä tehtävinään Kriisinhallintakeskus tarjoaa laadukasta siviilikriisinhallintatehtäviin sekä vaalitarkkailutehtäviin valmistavaa koulutusta, toimii vastuullisena rekrytoijana ja työnantajana lähetettäville asiantuntijoille sekä tekee alaan liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriiseihin edistetään osana kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan osaamiskeskusta sekä yhteistyössä rauhanvälitys- ja kehitysyhteistyötoimijoiden kanssa. Laaja sidosryhmäyhteistyö hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välillä edistää tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta.

Hallitusohjelman mukaisesti jatketaan aktiivista osallistumista EU:n, Etyjin, Naton ja YK:n siviilikriisinhallintaan tuloksellisen rekrytoinnin ja monipuolisen koulutuksen kautta. Kansainvälisiin operaatioihin osallistumalla edistetään alueiden yhteiskunnallista vakautta sekä torjutaan hallitsematonta siirtolaisuutta lähettämällä asiantuntijoita ulko- ja sisäministeriön priorisoimille toimialueille ja painopistetehtäviin. Ukrainan tukemista jatketaan siviilikriisinhallinnan keinoin lähettämällä asiantuntijoita EUAM Ukraina -operaatioon ja Kansainväliseen rikostuomioistuimeen (ICC).

Siviilikriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvista henkilöistä aiheutuvat menot maksetaan momentilta 24.10.21.

Sisäministeriö asettaa Kriisinhallintakeskukselle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Jatketaan aktiivista osallistumista kansainväliseen siviilikriisinhallintaan, mm. esittämällä ja lähettämällä asiantuntijoita sisäisen turvallisuuden kannalta tärkeisiin operaatioihin ja tehtäviin. Valinnat mitä tehtäviä esitetään avattavaksi ja ehdokasasettelut on tehty sisäisen turvallisuuden näkökulma huomioiden.

— Suomen siviilikrisiinhallintaan osallistuminen on vaikuttavaa ja vastaa niin kahden- kuin monenvälisiin sitoumuksiin.

— Kriisinhallintakeskuksen palvelutaso on riittävää ja vastaa asiakkaan/asiantuntijoiden tarpeisiin.

— Johtaminen on ammattitaitoista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

Toiminnan tavoitteet

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Siviilikriisinhallinta-asiantuntijoiden määrä (vuosittainen keskiarvo)	107	120	130
Avattujen siviilikriisinhallinnan kansainvälisten tehtävien määrä	139	80	80
Koulutettujen määrä	249	200	240
Hakijoiden määrä kansainvälisen siviilikriisinhallinnan tehtäviin	851	300	300
Hakijoiden määrä siviilikriisinhallinnan peruskoulutukseen	261	200	200
Asiantuntijoiden osuus korkeamman tason tehtävissä (VL 6 ja siitä ylöspäin), %	31	25	25
Kansainvälisistä tehtävistä palaavien arvio CMC:n toiminnasta, asteikko 1—5	-	4	4
Toiminnan tehokkuus			
Koulutuksen hinta/oppilas, euroa	743	748	748
Siviilikriisinhallintaoperaatiossa olevan asiantuntijan keskimääräinen kustannus/siviilikriisinhallinta-asiantuntija, euroa	164 000	165 000	165 000
Koulutettujen määrä/koulutusyksikön htv-määrä	47	45	35
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet (31.12.)	24	24	23
Sairauspoissaolot, pv/htv	4,0	5,0	5,0
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	4,0	4,0	4,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	2 143	2 220	1 983
Bruttotulot	41	30	30
Nettomenot	2 102	2 190	1 953
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	453		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	574		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)[1)]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Henkilöstömenot	85	85	85
Toimitilamenot	7	8	8
ICT-menot	1	1	1
Muut menot	7	6	6
Yhteensä	100	100	100

[1)] Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkausten tarkistukset	57
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	53
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-338
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-6
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-3
Yhteensä	-237

2027 talousarvio	1 953 000
2026 talousarvio	2 190 000
2025 tilinpäätös	2 223 000

23. EU:n pelastuspalvelumekanismi lääkinnällisten materiaalien CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 016 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) hoitotarvikkeiden ja muun hoitovälineistön, henkilöiden ja elintarvikkeiden mittaamiseen tarkoitettujen säteilymittalaitteiden ja tukivälineistön sekä muiden tarpeellisten laitteiden ja tarvikkeiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon, hävittämiseen sekä logistiikkaan

2) lääkevalmisteiden hankintaan, varastointiin, ylläpitoon sekä hävittämiseen

3) hankkeessa toteutettaviin harjoituksiin, koulutuksiin, ohjeistuksiin, tilaisuuksiin ja valmiuden kehittämiseen ja ylläpitoon

4) hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 24 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkauksiin sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin

5) hankkeen toimeenpanosta aiheutuvia menoja vastaavien määrärahojen siirtämiseen, josta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle noin 731 000 euroa, sosiaali- ja terveysministeriölle noin 758 000 euroa, Säteilyturvakeskukselle noin 162 000 euroa ja Huoltovarmuuskeskukselle noin 360 000 euroa

6) rescEU medical/CBRN-varastointihankehakemuksessa kirjattuihin toimintoihin ja hankintoihin

7) hankkeesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Huoltovarmuusrahastolle.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Euroopan komission on hyväksynyt Suomen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU medical/CBRN-varastointihankkeen rajat ylittäviin terveysuhkiin ja CBRN-uhkatilanteisiin varautumiseksi.

Komissio on rahoittanut hankkeen kustannukset arvonlisäveromenoja lukuun ottamatta.

Selvitysosa: Suomi on sisäministeriön johdolla solminut sopimuksen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU-Medical/CBRN -valmiuden ja varastointikapasiteetin kehittämiseen ja ylläpitämiseen yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön (STM), Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Huoltovarmuuskes-

kuksen (HVK) ja Säteilyturvakeskuksen (STUK) kanssa. Suomen rescEU-valmiudet tehostavat koko Euroopan unionin strategista varautumista ja valmiutta vastata lääkinnällisiin ja CBRN-uhkiin, erityisesti Pohjois-Euroopan ja Itämeren alueella. Medical/CBRN-varastointivalmiuksien tärkeimpänä tehtävänä on varautua rajat ylittäviin terveysuhkiin, pandemioihin ja antimikrobiresistenssiin sekä traumapotilaiden hoitoon kriisi- ja suuronnettomuustilanteissa. Varastoitavat tuotteet ovat lääkinnällisiä materiaaleja ja lääkevalmisteita. Lisäksi hankitaan henkilöiden ja elintarvikkeiden mittaamiseen tarkoitettuja säteilymittalaitteita.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 63 milj. euroa ja hankkeen suunniteltu kesto on 1.1.2024—31.12.2028. Suomen strategisena tavoitteena on jatkaa muodostettavan kapasiteetin ylläpitoa myös tämän ajanjakson jälkeen, mikäli komission määrärahakokonaisuudet tulevilla kausilla sen mahdollistavat. Muodostettavan kapasiteetin lähtövalmius on 12 tuntia avuntarjouksen hyväksymisestä.

Hankkeen tulot on budjetoitu vuoteen 2026 mennessä momentille 12.26.98.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Sisäministeriö	400
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	731
Sosiaali- ja terveysministeriö	758
Säteilyturvakeskus	162
Huoltovarmuuskeskus	360
Huoltovarmuusrahasto	1 605
Yhteensä	4 016

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-4 506
Yhteensä	-4 506

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2027 talousarvio	4 016 000
2026 II lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	8 522 000
2025 tilinpäätös	29 294 000

25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä, alusten torjuntavalmiuden ylläpidosta, torjuntakaluston hankinnoista, mukaan lukien jääolosuhteissa toimivan öljyntorjuntalaitteiston ja muun avomeriöljyntorjuntakaluston hankinnoista sekä torjuntatoimenpiteistä ja ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin

2) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan kansainvälisestä yhteistyöstä, koulutus- ja kehittämistoiminnasta ja oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin, öljyntorjuntavarastojen vuokriin sekä muihin kaluston varastoinnista aiheutuviin kustannuksiin ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin

3) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan selvitys- ja kehittämishankkeista aiheutuviin enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitoumusperusteisina.

Momentille saa nettobudjetoida siirtotalouden tuottoina korvaukset rahastoista ja vahinkojen aiheuttajilta.

2027 talousarvio	5 500 000
2026 talousarvio	5 500 000
2025 tilinpäätös	8 000 000

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 71 024 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset) toteuttamiseen

2) edellä mainittujen rahastojen toimeenpanoon tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 21 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toimeenpanon kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa ja kansallisten säädösten mukaisesti

4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille

5) ohjelman mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

6) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitussääntöjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 (yleisasetus) artiklojen 103—104 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

7) Pakolaisten uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin sekä enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin, joihin on varattu 2 359 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ja 1 011 000 euroa Maahanmuuttovirastolle. Työ- ja elinkeinoministeriö ja elinvoimakeskus voivat myöntää määrärahaa edelleen avustuksena. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti

8) Euroopan unionin ohjelmakauden 2028—2035 sisäasioiden rahastojen valmisteluun liittyviin toimiin.

Siirtomenot budjetoidaan maksupäätösperusteisina.

Selvitysosa: EU:n sisäasioiden rahastoja koskevat EU-säädökset tulivat voimaan kesällä 2021. Kansallinen sisäasioiden rahastoja koskevaa lainsäädäntö (1125/2021) tuli voimaan 16.12.2021.

Jäsenvaltion velvollisuudet rahastoihin liittyen määritellään rahastojen hallinnointia koskevassa yleisasetuksessa ((EU) 2021/1060). Sisäministeriö vastaa rahastojen kansallisesta valmistelusta ja toimeenpanosta ja toimii rahastojen nimettynä hallintoviranomaisena.

Rahastoista rahoitettavilla hankkeilla ja toimilla tulee pääsääntöisesti olla kansallista rahoitusta niiden toimeenpanoa varten. Kansallinen rahoitus on virastojen toimintamenomomenteilla, ellei talousarviossa ole erikseen muuta määrärahaa osoitettu.

Teknistä apua käytetään pääsääntöisesti rahastojen hallinnoinnista hallintoviranomaiselle aiheutuviin palkkaus- ja kulutusmenoihin. Yleisasetuksen mukaan teknisestä avusta korvattava rahaston ohjelman prosenttiosuus on kunkin sisäasioiden rahaston osalta 6 prosenttia.

Komissiolta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.98. Ohjelmakauden 2021—2027 rahastojen tulot ja menot tasapainottuvat ohjelmien loppuun mennessä.

Määrärahan käytöstä arvioidaan kulutusmenojen osuudeksi 63 024 000 euroa ja siirtomenojen osuudeksi 8 000 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-33 386
Yhteensä	-33 386

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2027 talousarvio	71 024 000
2026 II lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	104 410 000
2025 tilinpäätös	56 264 000

27. EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 52 965 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) henkilösuojainten, mittauskaluston ja tukivälineistön sekä muiden tarpeellisten laitteiden ja tarvikkeiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon ja logistiikkaan

2) lääkkeiden ja rokotteiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon

3) hankkeessa toteutettaviin harjoituksiin ja valmiuden kehittämiseen ja ylläpitoon

4) hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 28 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkauksiin sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin

5) hankkeen toimeenpanosta aiheutuvia menoja vastaavien määrärahojen siirtämiseen, josta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle noin 4 139 000 euroa, sosiaali- ja terveysministeriölle noin 747 000 euroa, Säteilyturvakeskukselle noin 590 000 euroa ja Huoltovarmuuskeskukselle noin 680 000 euroa

6) hankkeesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Huoltovarmuusrahastolle.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU-varastointihankkeen kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinuhkien (Chemical Biological Radiological Nuclear) varalle.

Komissio on rahoittanut hankkeen kustannukset arvonlisäveromenoja lukuun ottamatta.

Selvitysosa: Suomi on sisäministeriön johdolla solminut sopimuksen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU-CBRN -valmiuden ja varastointikapasiteetin kehittämiseen ja ylläpitämiseen yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) ja Säteilyturvakeskuksen (STUK) kanssa. Suomen rescEU-valmiudet tehostavat koko Euroopan unionin strategista varautumista ja valmiutta vastata CBRN-uhkiin, erityisesti Pohjois-Euroopan ja Itämeren alueella. CBRN-varastointivalmiuksien tärkeimpänä tehtävänä on tarjota CBRN-vastatoimia (suojavarusteet ja lääkinnälliset vasta-aineet), joita voidaan käyttää kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinonnettomuuksien yhteydessä. CBRN-varastointi kokonaisuus sisältää CBRN-suojavarusteita, mittalaitteita, tukivälineistöä sekä CBRN-lääkkeitä ja rokotteita.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 242 milj. euroa ja hankkeen suunniteltu kesto 1.1.2023—31.12.2028. Suomen strategisena tavoitteena on jatkaa muodostettavan kapasiteetin ylläpitoa myös tämän ajanjakson jälkeen, mikäli komission määrärahakokonaisuudet tulevilla kausilla sen mahdollistavat. Muodostettavan kapasiteetin lähtövalmius on 12 tuntia avuntarjouksen hyväksymisestä.

Hankkeen tulot on budjetoitu vuoteen 2026 mennessä momentille 12.26.98.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Sisäministeriö	600
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	4 139
Sosiaali- ja terveysministeriö	747
Säteilyturvakeskus	590
Huoltovarmuuskeskus	680
Huoltovarmuusrahasto	46 209
Yhteensä	52 965

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	28 060
Yhteensä	28 060

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2027 talousarvio	52 965 000
2026 II lisätalousarvio	150 000
2026 talousarvio	24 905 000
2025 tilinpäätös	43 000 000

(28.) Toimintamenosäästö (siirtomääräraha 2 v)

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 191 436 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	23 136
Yhteensä	23 136

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2027 talousarvio	191 436 000
2026 II lisätalousarvio	33 000 000
2026 talousarvio	168 300 000
2025 tilinpäätös	222 275 020

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 480 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen meripelastustoimintaan ja poliisin todistajansuojeluohjelmaan sisältyvän sopeutumisavustuksen maksamiseen sekä avustuksen maksamiseen Helsingin kaupungille pelastajakoulutukseen.

Vuoden 2025 toisessa lisätalousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta määrärahasta peruutetaan 710 000 euroa ja vastaava määräraha kohdennetaan uudelleen momentille 26.30.01.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Suomen Meripelastusseura	1 238 000
Ålands Sjöräddningssällskap	12 000
Helsingin kaupunki, pelastajakoulutus	2 500 000
Todistajansuojeluohjelman mukainen sopeutumisavustus	30 000
Yhteensä	3 780 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Suomen meripelastusseuran avustus (siirto momentilta 33.90.50)	1 700
Yhteensä	1 700

2027 talousarvio	5 480 000
2026 II lisätalousarvio	-1 220 000
2026 talousarvio	3 780 000
2025 tilinpäätös	23 860 000

(51.) Eräät investointiavustukset (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2026 talousarvio	1 500 000
2025 tilinpäätös	4 750 000

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, IOM, COSPAS-SARSAT[1)] ja ICAO PKD[2)]) jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen sekä YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Poliisin kansainvälisessä yhteistyössä ja sen kehittämisessä erityinen pääpaino on EU:n puitteissa suoritettavalla poliisiyhteistyöllä sekä lainsäädännön että käytännön toiminnan tasolla. Huomiota kiinnitetään myös lähialueyhteistyön, YK:n ja Euroopan neuvoston sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden piirissä tapahtuvaan poliisin toimialaan liittyvään kehitykseen.

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on hallitustenvälinen järjestö, joka harjoittaa laaja-alaista siirtolaisuuteen liittyvää toimintaa.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Interpol	510 000
IOM	550 000
COSPAS-SARSAT	50 000
ICAO PKD	30 000
YK:n teollisuusonnettomuudet	10 000
Yhteensä	1 150 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	50
Yhteensä	50

2027 talousarvio	1 150 000
2026 talousarvio	1 100 000
2025 tilinpäätös	927 147

67. EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen kansalliset maksuosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

[1)] COSPAS-SARSAT = satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä

[2)] ICAO PKD = kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön sähköinen varmennepankki

1) euroopan unionille suoritettavan EU:n turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta annetun asetuksen (EU 2024/1351) mukaisen yhteisvastuureservin kansallisen maksuosuuden maksamiseen.

2) hallinta asetuksen artikla 13 (4) mukaisiin muihin täydentäviin sitoumuksiin ja niiden maksuihin.

Selvitysosa: EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen sisältyvästä yhteisvastuumekanismista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston hallinta-asetuksella (EU 2024/1351). Komissio antaa hallinta-asetuksen 12 artiklan mukaan vuosittain ehdotuksen neuvoston täytäntöönpanosäädökseksi, jolla muodostetaan vuotuinen yhteisvastuureservi. Komission ehdotuksessa vahvistetaan myös kunkin jäsenvaltion osuuden vuotuinen ohjeellinen määrä soveltamalla hallinta-asetuksen 66 artiklassa säädettyä väkilukuun ja bruttokansantuotteeseen perustuvaa laskentakaavaa. Kaikkien jäsenvaltioiden on osallistuttava mekanismiin, mutta ne voivat asetuksen 56 artiklan mukaan valita, toteuttavatko yhteisvastuutoimenpiteensä sisäisinä siirtoina, rahoituksen muodossa vai vaihtoehtoisina toimenpiteinä (henkilöstönä tai luontoissuorituksina annettavana tukena) tai em. yhdistelmänä. Momentilta maksetaan Suomen rahoituksen muodossa toteuttama yhteisvastuuosuus. Valtioneuvosto päättää yleisistunnossaan Suomen sitoumuksista yhteisvastuutarjouksiksi. Momentilta maksetaan Suomen yhteisvastuuosuus siltä osin kuin valtioneuvosto päättää toteuttaa sen rahoitusosuuksina. Vuotuisen reservin muodostamisen lisäksi voi olla tarve antaa täydentäviä sitoumuksia (hallinta-asetus art 13(4)), joiden maksuosuudet maksetaan myös momentilta.

2027 talousarvio	6 000 000

10. Poliisitoimi

Selvitysosa: Poliisin tehtävänä on turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestys, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta, estää ennalta, paljastaa ja selvittää rikoksia sekä saattaa ne syyteharkintaan. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä. Poliisi suorittaa lisäksi lupahallintoon liittyvät ja muut sille laissa säädetyt tehtävät sekä antaa jokaiselle tehtäväpiiriinsä kuuluvaa apua.

Suojelupoliisin tehtävänä on hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sekä havaita, estää ja paljastaa sellaisia toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavan toiminnan ennakoimiseksi, havaitsemiseksi ja estämiseksi.

Poliisitoimen vaikuttavuus

Tunnusluku/mittari	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Rikoslakirikosten määrä, enintään	546 909	534 930	525 000
Häiriöindeksi[1)], enintään	140,2	140,0	130,0
Tieliikenteessä kuolleet	188	160	150
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—4[2)]	-	Toteutetaan syksyllä 2026	yli 3,4
Suojelupoliisin Luottamus&Maine, %[3)]	3,51	3,5	3,5

[1)] Häiriöindeksissä painotetaan tiettyjen poliisille ilmoitettujen henkeen ja terveyteen sekä omaisuuteen kohdistuneiden rikosten ja tehtävien lukumäärät, jotka lasketaan yhteen. Näitä tiettyjä rikoksia ja tehtäviä on n. 40, Summa suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä korkeampi arvo on, sitä enemmän häiriöitä suhteutettuna asukaslukuun. Valtakunnallinen arvo 2014 = 100.

2) Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.
3) Lähde: T-Media/Luottamus&Maine-tutkimus

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 069 550 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (56/2020) 2 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

Selvitysosa: Poliisin läsnäolo turvataan koko maassa. Valvonta- ja hälytyspalvelut ovat tasapuoliset samankaltaisilla alueilla. Poliisin kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus säilytetään hyvällä tasolla. Toiminnassa painotetaan toimintavalmiutta ja varautumista muuttuvassa toimintaympäristössä. Toimenpiteet laittoman maahantulon torjumiseksi ja palautusten turvaamiseksi ovat uskottavia ja tehokkaita. Poliisi huolehtii kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittämisestä.

Poliisi on johtava esitutkintaviranomainen. Rikostorjuntaa vahvistetaan tietojohtoisesti ja rikoslajineutraalisti kansalaisten turvallisuuden lisäämiseksi. Yhteiskunnan ja yksilön kannalta haitallisimmat rikokset ja uhat torjutaan. Väkivaltaa, järjestäytynyttä rikollisuutta sekä nuoriso- ja jengirikollisuutta torjutaan ja ennalta estetään suunnitelmallisesti laajan keinovalikoiman avulla. Vahvistetaan talousrikosten torjuntaa.

Poliisin liikenneturvallisuustyöllä vaikutetaan osaltaan liikennekuolemien ja vakavien loukkaantumisten vähentämiseen, ennalta estämiseen ja kaikkien liikennemuotojen turvallisuuteen.

Poliisin lupahallintoa kehitetään lupapalveluiden tehostamiseksi. Lupahallinto vaikuttaa osaltaan yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä rikollisuuteen hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin. Pääasiallisena palvelun tarjoamisen tapana ovat sähköiset palvelut, myös erityisryhmien palvelutarpeet varmistaen.

Poliisin suorituskykyä vahvistetaan lisäämällä poliisin voimavaroja operatiiviseen toimintaan. Poliisin henkilöstörakenne, henkilöstön osaaminen ja koulutus ovat tehtävien ja toimintaympäristön edellyttämällä tasolla. Poliisin henkilöstö- ja osaamistarpeeseen vastataan molemmilla kansalliskielillä annettavalla koulutuksella.

Poliisin pitkän aikavälin toimintaedellytyksiä ja suorituskykyä parannetaan tuottavuusohjelman mukaisesti organisaatiota kehittämällä ja toimintoja yhdenmukaistamalla, millä toiminta sopeutetaan annettuun kehykseen. Säästöjä aikaansaadaan muun muassa palveluiden digitalisoinnilla, kustannustehokkaalla ICT-suorituskyvyllä ja tarkoituksenmukaisilla toimitilaratkaisuilla.

Sisäministeriö asettaa Poliisille seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Poliisin palveluiden saatavuus ja laatu paranevat palvelutasoa valtakunnallisesti yhdenmukaistamalla.

— Poliisi on varautunut, tunnistaa ennalta ja antaa oikeinmitoitetun vasteen erilaisiin turvallisuusuhkiin kaikissa oloissa.

— Väkivalta, järjestäytynyt rikollisuus sekä nuoriso- ja jengirikollisuus vähenevät käyttämällä monipuolisesti poliisin rikostorjunta- ja moniviranomaisyhteistyön keinoja.

— Liikennekuolemat puolittuvat vuoteen 2030 mennessä ja vakavat liikenneloukkaantumiset vähenevät osaltaan poliisin liikenneturvallisuustyöllä.

— Tehostetaan laittoman maahantulon torjuntaa, palautusten nopeaa täytäntöönpanoa sekä yhteistyötä ja tietojen vaihtoa Maahanmuuttoviraston ja muiden viranomaisten kanssa.

— Palveluja ja tuottavuutta on parannettu lisäämällä tiedolla johtamista ja digitalisaatiota sekä kehittämällä pitkän aikavälin suunnittelua.

— Poliisin henkilöstön rakenne sekä osaaminen vastaa toimintaympäristöä ja toiminnallisia tarpeita.

— Johtaminen on ammattimaista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

Valvonta- ja hälytystoiminta

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Tehtävien määrä yhteensä[1] (A, B ja C)	1 066 232	1 100 000	1 150 000
— josta oma-aloitteiset tehtävät, %	51,8	yli 50,0	yli 50,0
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min.	9,5	9,5	9,8
Palvelukykyaika B-luokan tehtävissä	17,6	17,6	alle 18
Valvontaindeksi (2014=100)[2]	133,3	130	yli 130
Palautettujen määrä, hlö	2 957	3 300	3 400
Toiminnallinen tehokkuus			
Hälytystoiminnan tuottavuus (ABC-tehtävät/htv)	462	458	467
Hälytystoiminnan taloudellisuus (hälytystoiminnan kustannukset/ABC-tehtävät)	264	269	269
Panokset			
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	138 890	147 000	150 000
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	281 385	296 000	309 000

[1] Tehtävien kokonaismäärä on seurattava mittari, jolle ei aseteta tavoitetta, vaan arvio v. 2027.

[2] Valvontaindeksissä painotetaan tiettyjä tehtäviä (järjestyksenvalvonta, yleisötilaisuudet ja kokoukset, pahoinpitely, päihtynyt henkilö, häiriökäyttäytyminen, vahingonteko). Painotetut tehtävien lukumäärät lasketaan yhteen ja suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä korkeampi arvo on, sitä enemmän valvontaa suhteutettuna asukaslukuun. Valtakunnallinen arvo 2014 = 100

Liikenneturvallisuus

	2025 toteutuma	2026 arvio[1]	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Liikennevalvontaindeksi[2]	120,9	115,0	108,2
Liikennerikosindeksi[3]	86,8	87,6	87,4
Toiminnallinen tehokkuus			
Liikennevalvonnan tuottavuus ilman automaattivalvontaa, liikennerikokset/htv[4]	322	312	312
Panokset			
Liikenneturvallisuuden laskennalliset kustannukset (1 000 euroa)	60 102	66 000	71 000
Liikennevalvontaan käytetty työaika, htv[5]	429,4	425	477
— josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, (tunnit/1 640 htv)	44,8	45	51

[1] Toiminnallisten tunnuslukujen osalta v. 2026 arvio perustuu alkuvuoden toteutumaan.

[2] Liikennevalvontaindeksi lasketaan poliisin liikennevalvontatehtävien, suoritteiden ja sidonnaisuusaikojen avulla. v. 2015 = 100. Liikennevalvontaindeksin korkeampi arvo tarkoittaa, että on ollut enemmän valvontaa suhteutettuna asukaslukuun.

[3] Liikennerikosindeksissä lasketaan poliisin kirjaamia liikennerikoksia ja -rikkomuksia ja -virhemaksuja. v. 2015 = 100. Liikennerikosindeksin korkeampi arvo tarkoittaa, että on ollut enemmän rikoksia suhteutettuna asukaslukuun.

[4] Liikennevalvonnan tuottavuus, ilman automaattivalvontaa lasketaan seuraavasti: Liikennesuoritteet = ilmoitettujen rikosten määrä. HTV = liikennevalvonnan toteutuneet tunnit/1 640 (pois lukien automaattivalvonta).

[5] Tunnit/1 640

Rikostorjunta

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Selvitetyt rikoslakirikokset (lkm.)	323 351	332 000	340 000
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikennerikokset), vähintään (%)	48	51	52
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikennerikokset), ka, (vrk)	188	182	160
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	69,21	23,11	yli 60,0
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen määrä (kpl)	463	618	500
Päätettyjen talousrikosjuttujen määrä (kpl)	2 361	2 268	yli 2 250
Alle 18-vuotiaaseen kohdistunut kiireellinen esitutkinta (kpl)[1]	23 986	23 357	yli 24 000
Ankkuritoiminnan asiakastapaamiset, lkm.	6 357	6 500	alle 8 000
Toiminnallinen tehokkuus			
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/htv)	74	74	75
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset, 1 000 euroa)	1 629	1 654	1 665
Panokset			
Rikostorjunnan kustannukset (1 000 euroa)	526 876	549 000	566 000

[1] Asianomistajat tapauksina, AO alaikäinen, mukana RL lukujen 20, 21, 24, 25 ja 31 rikosnimikkeet.

Maksullinen lupahallinto (lupapalvelu)

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Sähköisen lupa-asioinnin käyttöaste (%)	74,7	80,0	yli 80,0
Ajanvarauksen käyttöaste (varausten määrä/asiakaskäyntimäärä), %	62,4	yli 60,0	yli 60,0
Poliisin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä (kpl)	1 058 793	1 179 000	1 550 000

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Toiminnallinen tehokkuus			
Lupahallinnon tuottoennuste/arvio (1 000 euroa)	56 405	55 018	60 000
Tuottavuus (poliisin käsittelemät maksulliset asiat/ maksullinen lupa-htv)	3 238	3 388	4 189
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin käsittelemät maksulliset asiat), euroa	50	48	39
Panokset			
Lupapalvelujen kustannukset (maksullinen), 1 000 euroa[1)]	52 530	57 000	62 000

1) Poliisin maksullisen lupapalvelun kustannukset. Tämän lisäksi poliisi tekee lupien voimassaolon edellytysten valvontaa, joka on maksutonta ja muodostaa n. 40 % poliisin lupahallinnon tehtävistä.

Henkiset voimavarat

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Henkilötyövuodet (31.12.)[1)]	10 652	10 914	11 000
— josta poliisien määrä, htv[2)]	7 755	7 948	yli 8 000
Operatiiviset henkilöstövoimavarat, htv[3)]	8 408	8 544	8 652
— joista poliisien määrä, htv	7 254	7 390	7 468
Suoritteet			
Poliisi (AMK) koulutuksen aloittaneiden määrä, hlöä (aloituspaikkamäärä)	436	375	350
Poliisi (AMK) koulutuksesta valmistuvien määrä, hlöä	235	445	430
Sairauspoissaolot (pv/htv), enintään	9,9	-	9,5
HenkilöstöBaron kokonaistulos, indeksi (asteikko 1—4)	2,81	-	2,85

1) Lähde PolStat, kaikki momentit.

2) Poliisi-htv tarkoittaa poliisimiesviroissa (laki poliisin hallinnosta 15 § ja valtioneuvoston asetus poliisista 1 §) työskenteleviä virkamiehiä riippumatta siitä, työskenteleekö henkilö HO:n mukaisissa poliisin operatiivisissa tehtävissä vai muissa tehtävissä, esimerkiksi Poliisihallituksessa, Poliisiammattikorkeakoulussa, poliisin lupahallinnossa tai hallinnollisissa tehtävissä.

3) Poliisin operatiivisen toiminnan vahvistumista seurataan valvonta- ja hälytystoimintaan (ml. vartiointi), liikenneturvallisuuteen ja rikostorjuntaan kohdentuvien henkilötyövuosien kehityksenä (poliisimiehet ja muu henkilöstö). Seurantaan eivät sisälly esimerkiksi viraston johtotehtävät, poliisi (AMK) harjoittelijat, lupahallinto, Poliisihallitus tai Poliisiammattikorkeakoulu.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	1 057 013	1 096 158	1 149 988
Bruttotulot	78 862	75 456	80 438
Nettomenot	978 151	1 020 702	1 069 550

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	35 893		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	43 906		

Toimintamenojen kohdentuminen (milj. euroa)

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 arvio	osuus (%)
Henkilöstömenot	728	749	789	69
Toimitilamenot	110	111	121	10
ICT-menot	105	138	122	11
Muut menot	114	121	117	10
Tulot	-79	-75	-80	
Yhteensä[1)]	978	1 044	1 069	

[1)] Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen osuuden. Henkilöstömenot kasvavat uusien velvoitteiden ja painopisteiden lisäksi pääasiassa valtion sopimusratkaisun mukaisten palkantarkistusten ja muiden pienempien erien johdosta. Tilakustannukset nousevat yleisen kustannustason ja vuokratason sekä poliisin väestötilojen sekä muiden tilapäisratkaisujen käytön johdosta. ICT-kustannusten nousu aiheutuu mm. käyttöön otettavista uusista järjestelmistä sekä nykyisten ja vanhentuneiden järjestelmien ylläpidosta. Lisäksi kustannusnousua tapahtuu muissa poliisin sopimusvelvoitteissa mm. palveluiden ostoissa.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot[1)2)]	63 676	58 134	67 270
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	59 540	58 134	69 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	4 136	-	-1 730
Kustannusvastaavuus, %	107	100	97

[1)] Osa aselupasuoritteista on hinnoiteltu alle omakustannushinnan

[2)] Rahapelitoiminta siirtyy LVV:lle 1.7.2027, muutoksia ei ole huomiotu tässä taulukossa

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	5 517	4 500	4 500
— EU:lta saatava rahoitus	748	800	800
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	54	100	100
Tuotot yhteensä	6 319	5 400	5 400

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Hankkeiden kokonaiskustannukset	10 820	12 000	12 000
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-4 501	-6 600	-6 600
Omarahoitusosuus, %	42 %	55 %	55 %

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Eläinpoliisikokeilu Turun seudulla (kertaluonteisen lisäyksen poisto)	-70
HE poliisin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (2. vaihe)	6 620
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 25.01.01)	-120
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 25.01.50)	-700
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 26.01.01)	-280
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 29.01.10)	-100
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentilta 25.01.01)	220
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentilta 25.01.50)	700
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentilta 26.01.01)	280
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentilta 29.01.10)	100
Poliisin etsintätehtävien ilma-alusten käytön kustannukset (siirto momentilta 26.30.01)	10
Poliisin ICT-modernisaatio-ohjelman toteuttaminen (v. 2024 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-900
Poliisin resurssien lisääminen portaittain 8000 poliisiin vaalikauden lopussa (HO 2023)	17 500
Rahapelijärjestelmän uudistaminen	341
Toiminnan tason säilyttäminen v. 2022 tasolla	4 000
Valmiusyksikön suorituskyvyn nosto	1 200
Virve 2.0 käyttöönotto	1 686
Palkkausten tarkistukset	21 882
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	1 161
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-1 238
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-2 221
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-1 223
Yhteensä	48 848

2027 talousarvio	1 069 550 000
2026 II lisätalousarvio	6 200 000
2026 talousarvio	1 020 702 000
2025 tilinpäätös	986 790 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 73 855 000 euroa.

Selvitysosa: Suojelupoliisi on turvallisuus- ja tiedustelupalvelu, joka torjuu Suomeen kohdistuvia kansallisen turvallisuuden uhkia ja tuottaa tietoa uhkien ennalta ehkäisemiseksi. Suojelupoliisin tehtävänä on hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi ja havaita, estää ja paljastaa ennalta toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteiskuntajärjestystä. Suojelupoliisi tuottaa myös Suomessa kaikki turvallisuusselvitykset puolustushallinnon turvallisuusselvityksiä lukuun ottamatta. Suojelupoliisin tuottama tiedustelutieto on oleellinen osa kansallisen turvallisuuden uhkien torjuntaa ja ulko- ja turvallisuuspoliittista päätöksentekoa. Suojelupoliisin tiedon-

hankintaa ja raportointia ohjaavat sisäministeriön asettamat siviilitiedustelun painopisteet, jotka yhteensovitetaan sotilastiedustelun kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Turvallisuusympäristö on muuttunut merkittävällä tavalla ennakoimattomammaksi eikä kehitystä parempaan ole näköpiirissä. Suurvaltakilpailu ja valtioiden välisen vastakkainasettelun aika on nostanut turvallisuus- ja tiedustelupalvelut entistä suurempaan rooliin ulko- ja turvallisuuspolitiikassa ja tiedustelulla hankitun analysoidun tiedon merkitys päätöksenteossa on kasvanut entisestään. Suojelupoliisi käyttää tiedustelulainsäädännön sallimia keinoja hankkia tietoa kansallista turvallisuuttamme uhkaavista kehityskuluista.

Sisäministeriö asettaa Suojelupoliisille seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Siviilitiedustelun kyvykkyys on vahvistunut.

— Kansallisen turvallisuuden uhat on tunnistettu ja torjuttu.

— Suojelupoliisin johtaminen ja hallinto on järjestetty suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti.

— Johtaminen on ammattitaitoista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

Toiminnan tunnuslukuja

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Kirjalliset raportit	87	80	80
Suulliset taustoitukset	219	280	280
Turvallisuusselvitykset, kpl[1)]	109 893	111 250	112 800
Maahanmuuttoa koskevat lausunnot	1 850	1 900	1 900
Toiminnan tehokkuus			
Turvallisuusselvitys/euroa	131	137	137
Turvallisuusselvitys/htv	1 064	943	940
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet (31.12.)	596	622	645
Sairauspoissaolot, pv/htv	8,2	8,0	<8,0
Työtyytyväisyys, indeksi, asteikko 1—5	2,9	3,0	3,0

[1)] Sisältää sekä maksulliset että maksuttomat turvallisuusselvitykset.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	79 414	86 927	91 165
Bruttotulot	17 152	14 394	17 310
Nettomenot	62 262	72 533	73 855

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	16 618		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	29 976		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)[1)]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Henkilöstömenot	55	51	53
Toimitilamenot	17	18	18
ICT-menot	18	19	17
Muut menot	10	12	12
Yhteensä	100	100	100

[1)] Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	14 442	12 140	15 400
— muut tuotot	332	360	350
Tuotot yhteensä	14 775	12 500	15 750
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	10 557	9 750	11 900
— osuus yhteiskustannuksista	3 322	2 750	3 850
Kustannukset yhteensä	13 879	12 500	15 750
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	896	-	-
Kustannusvastaavuus, %	106	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

HE poliisin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (2. vaihe)	1 200
Palkkausten tarkistukset	1 222
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-132
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-900
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-68
Yhteensä	1 322

2027 talousarvio	73 855 000
2026 talousarvio	72 533 000
2025 tilinpäätös	75 619 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 818 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maasta poistettavien henkilöiden identifioinnista, tarvittavien matkustusasiakirjojen hankinnoista sekä maasta poistamisesta aiheutuviin menoihin

2) Suomeen luovutettavien rikoksentekijöiden noudosta aiheutuviin menoihin

3) turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiusryhmän ja valtakunnallisen palautusten täytäntöönpanon valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden koulutus-, matka- ja majoitusmenojen korvaamiseen

4) maasta poistamisen ja paluiden kehittämistä ja tehostamista tukeviin hankkeisiin

5) maasta poistamistoiminnan kehittämishankkeiden enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin

6) EU:n ulkopuolisten paluukeskusten kehittämistä tukeviin EU:n ja jäsenmaiden yhteishankkeisiin

7) Ahvenanmaan maakunnalle aiheutuviin edellä kohdassa 1) tarkoitettuihin menoihin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maasta poistamiskuljetukset	2 768 000
Tulkkaus- ja käännöspalvelut	1 050 000
Noutokuljetukset	275 000
Henkilöllisyyden selvittäminen	300 000
Valmiusryhmän käyttö	425 000
Paluiden kehittäminen ja tehostaminen	1 000 000
Yhteensä	5 818 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maastapoistamistoiminnan volyymin kasvu	950
Paluiden kehittäminen ja tehostaminen	1 000
Yhteensä	1 950

2027 talousarvio	5 818 000
2026 II lisätalousarvio	1 500 000
2026 talousarvio	3 868 000
2025 tilinpäätös	4 183 393

20. Rajavartiolaitos

Selvitysosa: Rajavartiolaitos toimii sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden alueilla. Rajavartiolaitos on osa eurooppalaista raja- ja merivartiostoa ja osa Suomen puolustusjärjestelmää. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin olosuhteissa.

Rajavartiolaitoksen vaikuttavuustavoitteet
Suomen ulkorajavalvonta on tehokasta ja uskottavaa. Suomen meripelastusjärjestelmä on luotettava. Rajavartiolaitoksella on hyvä toimintakyky yhteiskunnan turvaamiseksi kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Rajavartiolaitoksella on hyvä valmius alueellisen koskemattomuuden turvaamiseen ja valtakunnan puolustamiseen.

Vaikuttavuus[1)]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)[2)]	97,7	105,4	103,4
Vaikuttavuus (ind)[3)]	96,2	102,9	103,1
Kustannusvaikuttavuus (ind)[4)]	101,1	111,3	104,1

1) Laskentajärjestelmän menetelmäkuvaus on saatavilla osoitteessa raja.fi. Käytettyjen indeksien perusvuosi on 2009.
2) Yhteiskunnallinen vaikuttavuus muodostuu 70 % vaikuttavuudesta ja 30 % kustannusvaikuttavuudesta.
3) Vaikuttavuuden mittarit asetetaan vaikuttavuuden kolmelle osatekijälle (rajaturvallisuus, meriturvallisuus sekä alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus). Kullakin vaikuttavuuden osatekijällä on useita laadullisia mittareita ja niitä on avattu momentin taulukossa.
4) Kustannusvaikuttavuudessa suhteutetaan painotetut suoritteet deflatoituihin kustannuksiin, joita ovat valtion liikekirjanpidon tili 4: toiminnan kulut yhteensä.

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 339 482 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokrakompensaatioon

2) sisäministeriön rajavartio-osaston menoihin.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan Rajavartiolaitoksen henkilöstömenot ja lakisääteisestä toiminnasta aiheutuvat muut toimintamenot. Muut toimintamenot jakautuvat toimitilamenoihin, ICT-menoihin, kuljetusvälinemenoihin ja muihin menoihin. Rajavartiolaitoksen investoinnit tai investointiluonteiset raskaamman kaluston hankinnat sekä kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot maksetaan momentilta 26.20.70.

Momentilta maksetaan sisäministeriön rajavartio-osaston menoja (arviolta noin 1,3 milj. euroa ja 10 htv:n menot).

Sisäministeriö asettaa Rajavartiolaitokselle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Rajavartiolaitos vahvistaa Suomen turvallisuutta ja torjuu Suomeen ja Eurooppaan kohdistuvia turvallisuusuhkia ulkorajoilla ml. välineellistettyä laitonta maahantuloa.

— Rajatapahtumia ja rajat ylittävää rikollisuutta ennaltaehkäistään ja estetään tehokkaalla rajavalvonnalla ja sitä tukevalla valvontajärjestelmällä sekä rikostorjunnalla.

— Rajavartiolaitoksen valmius ja suorituskyky vastaavat tehtäviä ja toimintaympäristön vaatimuksia. Varaudutaan määrätietoisesti hybridivaikuttamiseen itärajalla ja merellä.

— Lainsäädäntö, mukaan lukien toimivaltuudet, päivitetään vastaamaan rajaturvallisuuden tarpeita.

— Meripelastustoimen hätätilanteisiin ja ympäristövahinkoihin osoitetaan viipymättä vaikuttavaa apua.

— Rajavartiolaitoksen sotilaallista suorituskykyä sekä liittoutumisen edellyttämää yhteistoimintakykyä kehitetään turvallisuusympäristöön vastaamiseksi tiiviissä yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.

— Johtaminen on ammattitaitoista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

— Palveluja ja tuottavuutta on parannettu lisäämällä tiedolla johtamista ja digitalisaatiota.

Toiminnan tavoitteet
Laskentajärjestelmän menetelmäkuvaus on saatavilla osoitteessa raja.fi. Käytettyjen indeksien perusvuosi on 2009.

Rajaturvallisuus

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Rajaturvallisuus (1—5)[1)]	4,0	4,5	4,4
Rajatarkastusten laatu (1—5)[2)]	4,9	4,5	4,2
Rajojen valvonnan kohdentuminen (1—5)[3)]	2,3	5,0	4,6
Rajatapahtumien estäminen (1—5)[4)]	3,8	4,6	5,0
Laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikosten selvitystaso (1—5)	3,9	3,6	3,9
Tuotokset			
Rajatarkastusten määrä (milj. hlöä)	5,0	5,0	5,0
Partiointi (h)	319 866	320 378	319 160
Tekninen valvonta (milj. h)	8,4	8,4	9,9
Toiminnan tehokkuus			
Taloudellisuus (ind)[5)]	109	115	108
Tuottavuus (ind)[6)]	127	127	114

1) Rajaturvallisuutta ylläpitävät erityisesti rajojen valvonta, rajatarkastukset sekä rikostorjunta ja niiden laatu sekä kansallinen, EU- ja kansainvälinen yhteistyö. Osa-alueen kokonaistunnusluku muodostuu 27 painotetun mittarin yhdistelmästä.

2) Rajatarkastusten laatua mitataan vertaamalla maahantulo- ja maastalähtöpuutteiden, rikosten tai rikkomusten suhdetta jälkikäteen säädösten vastaisesti maahantuloihin tai maasta lähtöihin, jotka ovat tulleet myöhemmin ilmi.

3) Rajojen valvonnan kohdentumisella mitataan ja kuvataan sitä, suuntautuuko rajojen valvonta valtakunnallisesti ja alueellisesti oikein.

4) Estäminen-tunnusluvulla mitataan sitä, kuinka hyvin Rajavartiolaitos kykenee painopistesuunnassa itse estämään tai ainakin itse välittömästi havaitsemaan henkilöiden, ilma-alusten ja alusten luvattomat rajanylitykset. Tätä kuvataan epäonnistuneiden tapahtumien osuudella.

5) Osa-alueen kustannukset/painotetut suoritteet. Rajaturvallisuuden keskeisiä suoritteita on yhteensä 26 kpl. Näistä merkittävimpiä ovat partiointitunnit, sekä rajatarkastukset.

6) Osa-alueen painotetut suoritteet/osa-alueen henkilötyövuodet.

Meriturvallisuus

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Meriturvallisuus (1—5)[1)]	4,4	3,8	4,2
Meripelastusavun saapuminen onnettomuuspaikalle (1—5)[2)]	4,5	4,2	4,1
Rajavartiolaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmius (1—5)[3)]	5,0	2,6	5,0
Tuotokset			
Meripelastustehtävät (kpl)	1 031	1 145	1 042
Pelastettu henkilö (kpl)	2 315	2 600	2 400
Aluspäästötapausten määrä (kpl)	39	23	32
Toiminnan tehokkuus			
Taloudellisuus (ind)[4)]	129	142	146
Tuottavuus (ind)[5)]	151	156	154

1) Rajavartiolaitoksen toiminnan vaikuttavuutta meriturvallisuuden lisäämisessä mitataan meripelastuksen alueellisen peiton (valmiuden) ja avun toteutuneen saatavuuden kautta sekä lisäksi ympäristöturvallisuutta ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden ja torjuntakyvyn kautta. Osa-alueen kokonaistunnusluku muodostuu neljän (4) painotetun mittarin yhdistelmästä.

2) Toteutunutta saatavuutta hätätilanteissa arvioidaan mittaamalla ensimmäisen yksikön saapumista paikalle vasten kunkin vyöhykkeen tavoiteaikaa.

3) Ympäristövahinkojen torjuntavalmiudella mitataan sitä, kuinka kattavaa on Rajavartiolaitoksen ulkovartiolaivojen valmius aloittaa öljy- tai kemikaalivahinkojen torjuntatyö merialueella keskimäärin verrattuna 330 vuorokauden tavoiteaikaan.

4) Osa-alueen kustannukset/painotetut suoritteet. Meriturvallisuuden keskeisiä suoritteita on yhteensä 11 kpl. Näistä merkittävimpiä ovat meripelastustehtävät sekä etsinnät.

5) Osa-alueen painotetut suoritteet/osa-alueen henkilötyövuodet.

Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus (1—5)[1)]	3,8	3,8	3,8
Häiriö- ja poikkeusolovalmiuden ylläpito[2)]	3,8	3,9	4,0
Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus[3)]	3,8	3,6	3,5
Tuotokset			
Koulutusvuorokaudet asevelvolliset (kpl)	116 738	117 045	117 965
Järjestetyt kertausharjoitukset (kpl)	28	17	19
Toiminnan tehokkuus			
Taloudellisuus (ind)[4)]	146	156	161
Tuottavuus (ind)[5)]	171	171	170

[1)] Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus vaikuttavuuden mittareissa keskitytään aikaansaatuun sodanajan joukkojen laatuun. Lähtökohtana on, että sodanajan joukkojen laatu ja määrä aikaansaavat puolustuksen uskottavuuden. Osa-alueen kokonaistunnusluku muodostuu kuuden (6) painotetun mittarin yhdistelmästä.

[2)] Tunnusluku koostuu kolmesta (3) mittarista, joilla suunnitelmavalmiutta, joukkojen sijoitustilannetta ja materiaalivalmiutta arvioidaan Puolustusvoimien suorittamana arviointina ja osin itsearviointina.

[3)] Tunnusluku koostuu kolmesta (3) mittarista, joilla arvioidaan kertausharjoituskoulutusten ja varusmieskoulutuksen onnistumista sekä keskeisten joukkojen edellisestä koulutuksesta kulunutta aikaa.

[4)] Osa-alueen kustannukset/painotetut suoritteet. Alueellinen koskemattomuuden ja sotilaallisen maanpuolustuksen keskeisiä suoritteita on yhteensä 4 kpl. Näistä merkittävimpiä ovat koulutusvuorokaudet asevelvollisille.

[5)] Osa-alueen painotetut suoritteet/osa-alueen henkilötyövuodet.

Henkiset voimavarat

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Henkilötyövuodet (31.12.)	3 043	3 020	3 012
Sairauspoissaolot (työpv/htv), enintään	6,7	6,6	6,5
Työhyvinvointi, indeksi (asteikko 1—5)	3,7	3,7	3,7

Rajavartiolaitoksen henkilöstörakenne ja henkilöstön osaaminen pidetään tehtävien edellyttämällä tasolla.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	343 266	344 725	347 482
Bruttotulot	10 916	17 000	8 000
Nettomenot	332 350	327 725	339 482
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	59 025		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	48 650		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 arvio
Henkilöstömenot	61	55	55
Toimitilamenot	14	15	15
ICT-menot	10	12	12
Kuljetusvälinemenot (alus-, ilma-alus- ja kuljetusvälinemenot)	9	11	11
Muut menot (toiminnan muut kulut ja koulutus)	6	7	7
Yhteensä	100	100	100

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	8 868	16 190	3 794
— EU:lta saatava rahoitus	16 029	29	441
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	3	-	-
Tuotot yhteensä	24 899	16 219	4 235
Hankkeiden kokonaiskustannukset	15 294	17 670	5 118
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	9 606	-1 451	-883
Omarahoitusosuus, %	-62,8	8,2	17,3

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ensihoidon matkojen järjestämisvastuun siirto hyvinvointialueille, voimaantulon siirto vuoteen 2028	-400
Ensihoidon matkojen järjestämisvastuun siirto hyvinvointialueille (siirto momentilta 28.89.31)	400
Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvän joukon kasvun kustannukset	610
Imatran Immolan uuden johtokeskuksen rakentamisen aiheuttama vuokravaikutus	137
Immolan, Ivalon ja Onttolan kasvaneet vuokravaikutukset	1 189
Itärajan esteen ylläpito	80
Rajavartiolaitoksen toimitilahankkeet	1 267
Strategisen suorituskyvyn turvaaminen	3 295
Toimivaltuudet ja tehtävät sisärajoilla, budjettilaki	2 000
Toimivaltuudet ja tehtävät sisärajoilla, budjettilaki (poisto)	-2 000
Turun lentokenttä (24/7) ja tekninen valvonta	48
Ulkovartiolaiva 2025 ja MVX-hankkeiden vaikutukset operatiivisen toiminnan kustannuksiin	1 000
Virve 2 käyttöönoton kustannukset	160
Palkkausten tarkistukset	6 435
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-451
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-900
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-749
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-364
Yhteensä	11 757

2027 talousarvio	339 482 000
2026 talousarvio	327 725 000
2025 tilinpäätös	321 974 000

70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 19 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkovartiolaivan varustamiseen liittyviin hankintoihin ja mahdollisiin muihin toiminnallisiin muutostarpeisiin

2) kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseen ja muihin välttämättömiin venehankintoihin sekä niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankintaan

3) ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin

4) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin

5) maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistamiseen liittyvien hankintojen ja palveluiden kustannuksiin

6) uuden ulkovartiolaivan hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin

7) uuden valvontalentokoneen hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin

8) itärajan esteen rakentamiseen liittyvien hankintojen ja palvelujen kustannuksiin

9) radioteknisen valvontajärjestelmän hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin

10) uusien meripelastushelikoptereiden hankintaan liittyviin suunnittelu-, tiedonhankinta- ja koulutuskustannuksiin

11) raskaiden ilmatyynyalusten hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin.

12) miehittämättömien järjestelmien ja niiden torjuntajärjestelmien suunnittelu-, hankinta-, koulutus- ja käyttöönottokustannuksiin.

Momentille voidaan myös tulouttaa oikaisuina sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.

Määrärahaa saa käyttää myös käyttötarkoituskohdissa 5)—12) enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkauksiin ja muihin kulutusmenoihin.

Määräraha budjetoidaan kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan Rajavartiolaitoksen investoinnit tai investointiluonteiset raskaamman kaluston hankinnat sekä kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Miehittämättömien järjestelmien hankinta	10 000
Partioveneiden lämpökameroiden uusinta	2 600
Ilma- ja vartioalusten kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot	6 650
Yhteensä	19 250

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2027 lähtien
Raskaiden ilmatyynyalusten hankinta (3kpl)			
Ennen vuotta 2027 tehdyt sitoumukset	1 758	0	1 758
Vuoden 2027 sitoumukset	0	0	0
Menot yhteensä	1 758	0	1 758

Määrärahan käytöstä arvioidaan siirtomenojen osuudeksi noin 18 550 000 euroa ja kulutusmenojen osuudeksi noin 700 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Miehittämättömien ilma- ja pinta-alusten ja niihin liittyvien järjestelmien hankinta	10 000
Rajavartiolaitoksen merellinen suorituskyky (kertaluonteisen lisäyksen poisto)	-10 000
Ulkovartiolaivojen hankintaan osoitetun kertaluonteisen lisäyksen tekninen vähennys	-15 000
Yhteensä	-15 000

2027 talousarvio	19 250 000
2026 II lisätalousarvio	44 170 000
2026 talousarvio	34 250 000
2025 tilinpäätös	190 312 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Selvitysosa: Pelastustoimen tehtävänä on parantaa ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastustoimella on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen. Pelastustoimi voi myös tuottaa ensihoitopalveluun kuuluvia palveluita siten kuin hyvinvointialue siitä päättää.

Pelastustoimen toimialan tehtävistä vastaavat sisäministeriö, Lupa- ja valvontavirasto, hyvinvointialueen pelastustoimet, Helsingin kaupunki ja Pelastusopisto. Sisäministeriön pääluokasta rahoitetaan sisäministeriön pelastustoimen ja siviilivalmiuden valtakunnallinen johtaminen, ohjaus ja kehittäminen sekä Pelastusopiston toiminta ja Helsingin kaupungin pelastuskoulu pelastajakoulutuksen osalta. Lupa- ja valvontaviraston ja hyvinvointialueen pelastustoimien järjestämät palvelut rahoitetaan valtiovarainministeriön pääluokasta.

Pelastusopisto huolehtii pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan valtakunnallisesta tutkintoon johtavasta koulutuksesta. Helsingin kaupungin ylläpitämä pelastuskoulu antaa myös pelastajatutkintoon johtavaa koulutusta ja vastaa näin pelastajakoulutustarpeisiin.

Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on hätäkeskuspalvelujen tuottaminen sekä hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen. Tavoitteena on kehittää eri viranomaisten ja muiden yhteistyötahojen välistä yhteistyötä niin, että hätätilanteiden ennakointi ja hoitaminen olisi entistä tehokkaampaa.

Pelastustoimen vaikuttavuustavoitteet

Laadukkaat pelastustoimen palvelut on turvattu koko maassa. Pelastustoimen kykyä toimia kaikissa olosuhteissa paikallisena, alueellisena ja valtakunnallisena yhteentoimivana kokonaisuutena on vahvistettu. Pelastusviranomaisilla on yhtenäiset johto- ja tilannekeskukset. Pelastajien määrä on riittävä. Väestönsuojelua on vahvistettu ja ja pelastustoimella on materiaaliset valmiudet väestönsuojeluun. Omatoimisen varautumisen osaaminen on parantunut kaikissa väestöryhmissä. Pelastustoimen kansainvälisten toimintojen suorituskyky on varmistettu. Pelastustoimi on veto- ja pitovoimainen ja arvostettu toimiala, jossa huolehditaan henkilöstön osaamisesta ja sen kehittymisestä, työhyvinvoinnista, työturvallisuudesta, jaksamisesta ja yhdenvertaisuudesta hyvällä henkilöstöpolitiikalla. Aluehallinnon yhteisen varautumisen keskushallinnon tehtävillä huolehditaan, että varautumisen alueellista yhteistyötä koskeva keskushallinnon koordinaatio toimii ja alueellisten toimijoiden ohjaus on tavoitteellista ja riskiperusteista.

Pelastustoimen vaikuttavuustavoitteet

Mittari	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Tulipalojen määrä (ensisijainen onnettomuustyyppi)[1)]	11 226	10 500	10 000
Muiden onnettomuuksien määrä (ensisijainen onnettomuustyyppi)	14 848	14 500	14 000
Palokuolemien määrä (ensitiedon mukaan)	52	50	45
Henkilövahinkojen määrä rakennuksissa tapahtuneissa tulipaloissa (kuolleet ja loukkaantuneet yhteensä)	403	400	350

[1)] Sisältää rakennuspalot, rakennuspalovaarat, maastopalot, liikennevälinepalot ja muut tulipalot.

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 456 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) pelastuslain (379/2011) 107 §:n mukaisten erityisten palon tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen

2) pelastuslain 100 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen

3) pelastuslain 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen

4) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin

5) ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamiseen Fintraffic Lennonvarmistus Oy:lle sekä ilma-alusten käyttöön pelastustehtävissä.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

S e l v i t y s o s a :

Toiminnan tavoitteet

Onnettomuuksien ehkäisy

Tavoitteena on onnettomuuksien määrän vähentäminen ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten pienentäminen. Tulipalojen määrä puolitetaan vuoden 2030 loppuun mennessä. Asumisen paloturvallisuuden edistämisen tavoitteena on palokuolemien, henkilövahinkojen ja aineellisten vahinkojen vähentäminen. Tavoitteena on vahvistaa omatoimisen varautumisen osaamista kaikissa väestöryhmissä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten vähentämiseksi.

Onnettomuuksien ehkäisy

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 arvio[1)]
Palvelukyky ja laatu			
Pelastuslaitosten valvontatehtävät A1—A6 kohteissa (suunnitellut/toteutuneet) (%), vähintään[2)]	85 %	100 %	100 %
Rakennuksissa tapahtuneet tulipalot (kpl), enintään	4 772	4 700	4 600
Turvallisuusviestintätilaisuudet, lapset ja nuoret[3)]	3 689	3 800	4 000
Turvallisuusviestintätilaisuudet, ikäihmiset	315	350	350
Turvallisuusviestintätilaisuudet, muut kohderyhmät[4)]	5 210	5 500	6 000
Turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistujia, % asukasluvusta[5)]	5 %	5 %	5 %

1) Palvelukyky ja laatu -indikaattorit seurattavia mittareita, jolle ei aseteta tavoitteita, vaan arvio v. 2027.

2) Kohteet: A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet, A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit, A3 Kokoontumis- ja liiketilat, A4 Teollisuus- ja varastorakennukset, A5 Maatalousrakennukset ja A6 Muut rakennukset ja kohteet Asuinrakennukset ja vapaa-ajan asuinrakennukset. Valvontatehtävät kattavat valvontasuunnitelman mukaisen määräaikaisen valvonnan.

3) Alle kouluikäiset, alakoulu 1—6 luokat, yläkoulu 7—10 luokat sekä lukion ja ammattioppilaitosten opiskelijat.

4) Korkea-asteen opiskelijat, asuinrakennusten asukkaat, varusmiehet, yhteisöjen ja järjestöjen jäsenet, maahanmuuttajat, virkamiehet ja luottamusmiehet, päivähoitohenkilökunta, oppilaitosten henkilökunta, yritysten sekä liike- ja teollisuuslaitosten henkilökunta, hoitolaitosten henkilökunta, majoitusliikkeiden henkilökunta, kotikäyntejä tekevät henkilöt, pelastussuunnitelmien ja poistumisturvallisuusselvityksen laatijat sekä väestönsuojeluorganisaation jäsenet.

5) Kattaa kohderyhmät lapset ja nuoret, ikäihmiset sekä yllä määritellyt muut kohderyhmät. Ei sisällä suurta yleisöä tai muita määrittelemättömiä kohderyhmiä.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmällä on kaikissa turvallisuustilanteissa kyky käynnistää viivytyksettä tehokas pelastustoiminta ja sen johtaminen, tilannekuvan kokoaminen, analysointi, ennakointi, johtopäätösten tekeminen ja jakaminen valtakunnallisella ja alueellisella tasolla ajankohdasta riippumatta. Hyvinvointialueiden pelastuslaitosten ja sisäministeriön etukäteen suunnitellulla yhteistyöllä voidaan koota pelastustoiminnan resurssit suurissa tai alueellisesti laajoissa onnettomuus- ja häiriötilanteissa.

Kansainvälisellä yhteistyöllä on lisätty edellytyksiä vastata laajoihin, esimerkiksi säiden ääri-ilmiöiden aiheuttamiin uhkiin sekä erilaisiin valtioiden rajat ylittäviin uhka- ja kriisitilanteisiin.

Pelastustoiminta

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Pelastustoiminnan kiireellisten tehtävien ensimmäinen vaste (mediaani) (m:ss), enintään[1)]	7:31	7:30	7:25

[1] Pelastustoiminnan ensimmäisen vasteen toimintavalmiusaika tarkoittaa aikaa, joka päättyy, kun kohteeseen saapuu ensimmäinen pelastustoimen vaste, joka täyttää sille asetetut kyvykkyysvaatimukset.

Väestönsuojeluun varautuminen ja aluehallinnon yhteisen varautumisen keskushallinnon tehtävät
Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen varmistavat pelastustoimen toimintakyvyn häiriötilantilanteissa ja poikkeusoloissa sekä mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa. Erityisesti uhkien arviointi sekä väestön varoittamisen, väestönsuojien käytön ja väestön evakuointien suunnittelu ja muut järjestelyt on toteutettu hallinnonalojen viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistoimintana. Pelastustoimen viranomaisten koordinoimana on varmistettu, että toimijoiden välinen työnjako on selkeä.

Alueella toimivilla viranomaisilla ja muilla julkishallinnon toimijoilla, järjestöillä ja elinkeinoelämällä on yhteinen ymmärrys alueen riskeistä ja jaettu käsitys eri toimijoiden rooleista ja tehtävistä. Varautumisen alueellisella yhteistyöllä vahvistetaan eri toimijoiden mahdollisuuksia suunnitella varautumista ja toimia yhteistyössä häiriötilanteissa.

Väestönsuojeluun varautuminen ja aluehallinnon yhteisen varautumisen keskushallinnon tehtävät

	2025 arvio[1]	2026 tavoite[1]	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Väestönsuojeluun varautumisen suunnitelmien ajantasaisuus (%)	75 %	85 %	95 %

[1] Vuoden 2025 tieto perustuu arvioon, jonka vuoksi v. 2026 on tavoitearvo.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	4 612	2 930	3 456
Bruttotulot	-308	-	-
Nettomenot	4 304	2 930	3 456
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 008		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	7 274		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)[1]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 arvio
Henkilöstömenot	40	40	35
ICT-menot	17	20	20
Muut menot[2]	43	40	45
Yhteensä	100	100	100

[1] Luvut sisältävät siirrettyjen määrärahojen käytön.

[2)] Sisältää asiantuntija- ja tutkimuspalvelut.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Poliisin etsintätehtävien ilma-alusten käytön kustannukset (siirto momentille 26.10.01)	-10
Virve 2 käyttöönoton kustannukset	3
Väestönsuojien alueellisen kohdentumisen resurssit (siirto momentilta 26.01.50)	710
Palkkausten tarkistukset	51
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	6
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-225
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-6
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-3
Yhteensä	526

2027 talousarvio	3 456 000
2026 II lisätalousarvio	1 220 000
2026 talousarvio	2 930 000
2025 tilinpäätös	8 385 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 73 648 000 euroa.

Selvitysosa: Hätäkeskuslaitos tuottaa hätäkeskuspalvelut koko Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on ottaa vastaan hätätilanteita koskevia ja muita vastaavia pelastustoimen, poliisin, Rajavartiolaitoksen sekä sosiaali- ja terveystoimen välittömiä toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia ja välittää ne edelleen asianomaisille viranomaisille ja yhteistyökumppaneille.

— Hätäkeskukset vastaavat nopeasti ja välittävät avuntarpeeseen tarkoituksenmukaisen avun viivytyksettä.

— Hätäkeskuslaitoksen toiminta ja palvelut ovat luotettavia ja lisäävät turvallisuuden tunnetta.

— Hätäkeskustoiminta on varmistettu kaikissa oloissa.

— Johtaminen on ammattitaitoista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

Toiminnan tavoitteet

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Keskimääräinen hätäpuheluun vastausaika (sek.)	6	alle 10	alle 10
Hätäpuheluun vastataan 30 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	98	95	95
Hätäilmoitusten määrä, kpl, josta	2 652 550	2 800 000	2 800 000
— vastatut hätäpuhelut, kpl	2 603 470	2 700 000	2 700 000
— välitettyjen tehtävien määrä, kpl	1 384 720	1 400 000	1 400 000
Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyys, indeksi, vähintään (asteikko 1—5)	4,30	-	-
Hätänumeroon soittaneiden tyytyväisyys hätäkeskusten tuottamiin palveluihin (asteikko 1—5), vähintään	-	-	4,5

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Toiminnan tehokkuus			
Hätäilmoitusten määrä/päivystyshenkilöstö	5 330	6 100	6 100
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/asukas, enintään	12,8	13,0	13,0
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/hätäilmoitus, enintään	27,4	25,4	25,4
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet (31.12.)	616	620	630
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	13,9	13,5	13,0
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,43	3,50	3,50

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	74 752	78 764	78 248
Bruttotulot	4 817	4 600	4 600
Nettomenot	69 935	74 164	73 648
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	17 158		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	20 928		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)[1)]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 arvio
Henkilöstömenot	58	50	57
Toimitilamenot	6	6	7
ICT-menot	32	40	32
Muut menot	4	4	4
Yhteensä	100	100	100

[1)] Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ulkoministeriön kansalaispalvelujen avustavien tehtävien siirto Hätäkeskuslaitokseen (siirto momentille 24.01.01)	-373
Virve 2.0 käyttöönotto	-1 456
Ylimääräinen 24 opiskelijan hätäkeskuspäivystäjäkurssi pääkaupunkiseudulla (siirto momentilta 26.30.03)	1 130
Palkkausten tarkistukset	1 310
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-432
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-450

Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-172
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-73
Yhteensä	-516

2027 talousarvio	73 648 000
2026 talousarvio	74 164 000
2025 tilinpäätös	73 708 000

03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 697 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Pelastusopistosta annetun lain (607/2003) 36 §:n 2 momentissa mainittujen suoritteiden kustannusten korvaamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

Selvitysosa: Pelastusopisto on valtakunnallinen oppilaitos, jonka lakisääteisenä tehtävänä on pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen kehittäminen ja koulutustarpeisiin vastaaminen. Pelastusopisto antaa pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta, pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan täydennyskoulutusta sekä normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta. Pelastusopisto vastaa pelastustoimen sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmästä sekä sopimushenkilöstön päällystön ja vastaavan kouluttajan koulutuksesta. Lisäksi Pelastusopiston tehtävänä on kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijoiden kouluttaminen, rekrytointi, lähettäminen ja muodostelmien logistiikka kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. Pelastusopisto tekee EU:n ammattipätevyyden tunnustamiseen liittyvät päätökset Suomessa pelastustoimen osalta.

Pelastusopisto tehtävänä on myös koordinoida pelastustoimen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKI), selvittää tutkimustarpeita, tutkia ja raportoida sekä ylläpitää pelastustoimen keskuskirjastoa.

Sisäministeriö asettaa Pelastusopistolle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet

— Pelastusopiston koulutus on laadukasta ja vastaa tarvetta.

— Pelastusopiston TKI-toiminta on laadukasta ja vastaa tarvetta.

— Varautumiskoulutus vahvistaa kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

— Kansainvälisen pelastustoiminnan valmiutta ylläpidetään.

— Pelastusopiston koulutustoiminta turvaa pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan suorituskykyä.

— Johtaminen on ammattitaitoista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

Koulutus- ja tutkimustoiminta

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Pelastajatutkintojen määrä, kpl, vähintään	190	240	240
Hätäkeskuspäivystäjätutkintojen määrä, kpl, vähintään	37	48	72

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Alipäällystötutkintojen määrä, kpl, vähintään	40	20	20
AMK-tutkintojen määrä, kpl	25	30	25
Kansainvälisen pelastustoiminnan koulutettavapäivät (Pelastusopiston tuottamat), lkm.	1 153	520	520
Varautumiskoulutuksen koulutettavapäivien määrä, vähintään	5 478	4 200	4 200
Pelastuslain 67 §:n mukaisen koulutuksen (väestönsuojelun johdon ja muun erityishenkilöstön koulutus) koulutettavapäivien lukumäärä, vähintään	95	100	100
Pelastusopiston tutkintopalaute (asteikolla 1—4)	3,35	3,11	3,11
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat			
— AMK-tutkinnot	7,67	5	5
— ammatilliset tutkinnot	7,29	4	4
Toiminnan tehokkuus			
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet (htv sisältää koulutuksen ja tukipalvelut)	1 198	1 100	1 100
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet (31.12.)	132	147	144
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	6,8	6,5	6,5
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	2,79	3,0	3,0
Panokset			
Koulutuksen kokonaiskustannukset (1 000 euroa)	18 584	18 000	18 000
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakohtainen vuosikustannus, euroa, enintään	30 474	30 000	30 000

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	22 836	25 834	24 751
Bruttotulot	2 128	2 534	2 054
Nettomenot	20 708	23 300	22 697
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 655		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 485		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)[1)]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 arvio
Henkilöstömenot	42	42	38
Toimitilamenot	21	21	18
ICT-menot	6	6	6
Muut menot	31	31	38
Yhteensä	100	100	100

[1)] Luvut sisältävät siirtyvien määrärahojen käytön.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Pelastajakoulutettavanmäärän lisäys	1 100
Virve 2.0 käyttöönotto	-30
Ylimääräinen hätäkeskuspäivystäjäkurssi pääkaupunkiseudulla (siirto momentille 26.30.02)	-1 130
Palkkausten tarkistukset	288
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-324
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-450
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-41
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-16
Yhteensä	-603

2027 talousarvio	22 697 000
2026 talousarvio	23 300 000
2025 tilinpäätös	21 586 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 630 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla valmiuden ylläpitämisestä aiheutuviin toimintakustannuksiin.

2) pelastuslain 38 §:ssä tarkoitetulla tavalla pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä avustamiseen tai tuen antamiseen toiselle viranomaiselle sekä pelastustoimeen kuuluvan asiantuntija-, muodostelma- ja materiaaliavun antamisesta ulkomaille, vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ihmisen tai luonnon aiheuttamissa katastrofitilanteissa, unionin pelastuspalvelumekanismissa (1313/2013/EU) tarkoitetuissa toimissa, Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä sekä Suomen kahden- ja monenvälisten pelastuspalvelun yhteistoimintasopimusten perusteella, mihin luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan unionin, YK:n sekä NATO:n euroatlanttisen kumppanuusneuvoston pelastuspalvelun ja siviilivalmiuden asiantuntijatehtäviin niistä aiheutuvine palkkaus- ja toimintakustannuksineen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkauksiin

3) pelastuslain 31 §:n mukaisiin metsäpalojen tähystystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Määrärahaa saa käyttää siirtomenojen maksamiseen.

Momentille budjetoituihin kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäveromenot maksetaan momentilta 26.01.29.

Selvitysosa: Korvaukset kuljetuskustannuksista on budjetoitu momentille 12.39.10.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Kansainvälisen hätäavun antaminen ja vastaanottaminen sekä siihen varautuminen	330 000
Metsäpalojen tähystystoiminta	1 300 000
rescEU, CBRN-kuljetukset	1 000 000

rescEU kuljetukset ja hankinnat	3 000 000
Yhteensä	5 630 000

Määrärahan käytöstä arvioidaan kulutusmenojen osuudeksi 1 300 000 euroa ja siirtomenojen osuudeksi 4 330 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ukrainan kuljetuskustannukset ja hankinnat	3 000
Ukrainan kuljetuskustannukset ja materiaaliapu (kertaluonteisen lisäyksen poisto)	-5 000
Yhteensä	-2 000

2027 talousarvio	5 630 000
2026 talousarvio	7 630 000
2025 tilinpäätös	6 375 227

40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Maahanmuuttopolitiikalla pyritään hallittuun ja väärinkäytökset estävään maahanmuuttoon. Maahanmuuttovirasto vastaa, että lupa- ja kansalaisuusprosessit ovat ennakoitavia ja laadukkaita sekä hakemukset käsitellään niille asetetuissa tavoiteajoissa.

Hädänalaisimpia autetaan ensisijaisesti lähtöalueilla. Suomi auttaa täysimääräisesti Ukrainasta sotaa paenneita ja jatkaa heidän suojeluaan yhdessä muiden EU-maiden kanssa. Euroopan rajojen ylittämiseen ja turvapaikan hakemiseen Suomesta perustuva turvapaikkamekanismi minimoidaan. Suomen turvapaikkapolitiikkaa tiukennetaan ja saatetaan keskeisten säädösten osalta yleispohjoismaiselle tasolle hallitusohjelman mukaisesti. Kansainvälinen suojelu on luonteeltaan väliaikaista. Kielteisen päätöksen saaneet palaavat tai heidät palautetaan lähtömaihin mahdollisimman nopeasti. Pysyvän oleskeluluvan ja kansalaisuuden ehtoja tiukentamalla varmistetaan Suomeen tulijoiden halu integroitua vastaanottavaan yhteiskuntaan sekä sen normeihin ja sääntöihin.

Turvapaikanhakujärjestelmää tehostetaan ja sen laatua kehitetään. Tavoitteena on, että apu kohdentuu yhä tehokkaammin kaikkein hädänalaisimmille ja järjestelmän väärinkäyttö estetään. Järjestelmän väärinkäytöksiä pyritään estämään poistamalla esteet viranomaisten tietojenvaihdolta ja luodaan tehokas valvontamalli. Kansainvälistä suojelua koskevaa sääntelyä tiukennetaan ja tehostetaan. Turvapaikkahakemukset käsitellään kuuden kuukauden määräajassa. Lähtökohtaisesti kielteisen päätöksen saaneet palaavat tai heidät palautetaan. Suomi soveltaa EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkasopimusta. Vastaanoton piirissä arvioidaan olevan keskimäärin 12 000 henkilöä vuonna 2027. Kiintiöpakolaisten määrä on 500 henkilöä vuonna 2027.

Suomen talouskasvun ja palvelujen turvaamisen kannalta tärkeää työperusteista maahanmuuttoa sujuvoitetaan, hallitaan ja väärinkäytökset estetään. Hallitus säilyttää nykymuotoisen saatavuusharkintajärjestelmän ja pyrkii siihen, että ensisijaisesti huolehditaan Suomessa jo olevien työttömien työnhakijoiden työllistymisestä. Lisäksi hallitus täydentää työvoimaa ensisijaisesti EU- ja ETA-alueelta. Työperäisen maahanmuuton painopisteenä kolmansista maista ovat korkeakoulutetut ja työntekijät sellaisilla aloilla, jotka voidaan aidosti todentaa työvoimapula-aloiksi. Työperusteinen maahanmuutto on osa hallituksen työllisyystavoitteen saavuttamista ja se täydentää osaltaan muita työllisyystoimia. Työvoiman maahanmuuton on vahvistettava julkista taloutta ja huoltosuhdetta sekä turvattava osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta työvoimapula-aloilla. Työperusteisten oleskelulupien osalta tavoitellaan kuukauden enimmäiskäsittelyaikaa ja erityisasiantuntijoiden osalta viikon enimmäiskäsittelyaikaa. Työperusteinen oleskelulupa Suomessa perustuu oikeuteen ja velvoitteeseen tehdä työtä.

Maahanmuuttoviraston vaikuttavuustavoitteet

Tunnusluku/mittari	2025 toteutuma	2025 ratkaistu tavoiteajassa	2026 tavoite	2027 tavoite
Hakemusten käsittelyajat (kokonaiskäsittelyaika ka, vrk)				
— TTOL 1. lupa	97	35 %	30	30
— Erityisasiantuntijat + Eryt sininen kortti, 1. lupa	15	68 %	7	7
— Opiskelija 1. lupa	50	67 %	30	30
— Kansalaisuushakemus	566	44 %	365	365
— Turvapaikkahakemus	447	28 %	180	180
Avustetun vapaaehtoisen paluun järjestelmän kautta palaavien määrä/vuosi	216		20 %[1)]	20 %
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskelulupapäätöksestä laskien keskimäärin enintään, vrk[2)]				
— Kv. suojelua saaneet	66		60	60
— Tilapäistä suojelua saaneet	72		60	60

[1)] Hakemuksensa peruuttaneista tai kielteisen päätöksen saaneista kv-suojelua hakeneista palaa AVP-järjestelmän tukemana.

[2)] Lasketaan tilapäistä suojelua saavilla kotikuntamerkinnän saamisesta ja kv-suojelua saaneilla päätöksen tiedoksiannosta majoitusrekisteröinnin päättämiseen.

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 86 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen ja vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sisäministeriö yhteensovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä. Työvoiman maahanmuuton ohjauksesta ja kehittämisestä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita. Maahanmuuttoviraston organisaatioon kuuluvat myös Helsingin, Oulun ja Joutsenon vastaanottokeskukset. Helsingin ja Joutsenon keskusten yhteydessä toimivat ulkomaalaisten säilöönottoyksiköt. Joutsenon vastaanottokeskuksen yhteydessä toimii lisäksi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä. Virasto vastaa valtion vastaanottokeskuksissa majoittuneiden turvapaikanhakijoiden vastaanoton, ulkomaalaisten säilöönottoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän käytännön toiminnasta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton yleisestä kehittämisestä ja ohjauksesta.

Sisäministeriö asettaa Maahanmuuttovirastolle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Parannetaan ulkomaisen työvoiman saatavuutta sujuvoittamalla luvan saamista ja varmistetaan kustannustehokas sekä väärinkäytökset ehkäisevä oleskelulupajärjestelmä, joka tukee kansallista turvallisuutta.

— Kansalaisuushakemusten ruuhka puretaan.

— Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmä toimii tehokkaasti, väärinkäytökset estetään, turvallisuusuhat havaitaan varhaisessa vaiheessa ja niihin puututaan.

— Suomessa oleskelevat kielteisen oleskelulupapäätöksen saaneet poistuvat tai heidät poistetaan maasta viivytyksettä päätöksen saamisesta. Vapaaehtoista paluuta tarjotaan ensisijaisena maasta poistumisen muotona. Viranomaisten välistä yhteisyötä tehostetaan paluiden ja palautusten täytäntöönpanossa.

— Ennakoidaan ja varaudutaan toimintaympäristön muutoksiin ja turvallisuusuhkiin, erityisesti laajamittaisen ja välineellistetyn maahantulon tilanteisiin sekä kyberturvallisuusriskeihin.

— Johtaminen on ammattitaitoista ja tukee tuloksellisuutta.

— Henkilöstö voi hyvin.

Toiminnan tavoitteet

	2025 toteutuma	2026 tavoite	2027 tavoite
Palvelukyky ja laatu			
Ratkaistut asiat[1)]	205 337	200 000	170 000
Asiakastyytyväisyys, työnantaja-asiakkaat, asteikko 1—5	3,4	3,5	3,5
Asiakastyytyväisyys, työ- ja koulutusperusteiset luvat, perheenjäsenet ja EU-rekisteröinnit, asteikko 1—5	2,8[2)]	3,7	3,7
Toiminnan tehokkuus			
Prosessikohtainen tuottavuus[3)] (pts/htv)			
— Osaratkaisua edellyttävä työnteko TTOL	341	500	500
— Erityisasiantuntijat	1 499	1 500	1 500
— Opiskelu	920	1 000	1 000
— Kansalaisuushakemukset	356	450	470
— Turvapaikkahakemukset	30	40	55
Päätöksen omakustannushinta (nettomenot euroa/päätös)	494	390	398
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet (31.12.)	1 588	1 445	1 370
Sairauspoissaolot (päivää/htv)	10,2	11,0	11,0
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—4)			
— Oma työ -indeksi	3,1	3,1	3,1
— Työyhteisö -indeksi	2,9	3	3

1) V. 2026 ja 2027 ratkaistujen asioiden määrä alempi, koska tilapäisen suojelun hakijoiden määrän arvioidaan vähenevän edellisiin vuosiin verrattuna.

2) Kaikki asiakkaat (ei eriteltyä lukua vain mainituista asiakasryhmistä).

3) Lupaprosessissa tehdyt päätökset yhteensä (1. ja jatkoluvat) jaettuna lupaprosessiin kohdennetulla tehollisella työajalla henkilötyövuosina yhteensä tarkastelujakson aikana. Tehollinen työaika sisältää vain ko. lupaprosessiin käytetyn työajan eikä sisällä esimerkiksi lomiin ja muihin poissaoloihin sisältyvää työaikaa.

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat

	2025 toteutuma vireille tulevat	2025 ratkaistut (%)	2026 arvio vireille tulevat	2027 arvio vireille tulevat
Oleskelulupa-asiat yhteensä, joista keskeisimmät	155 389	92	152 605	153 900
— työperusteiset[1)] oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	29 119	100	28 950	31 800
— opiskelijoiden oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	16 725	86	16 000	16 000
— perhesideperusteiset oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	49 022	94	53 400	54 850
— muut asiat[2)]	60 523	89	54 255	51 250
Turvapaikkahakemukset	2 549	207	2 690	2 500
Tilapäinen suojelu	12 018	91	10 000	10 000
Muu kansainvälinen suojelu	1 772	88	2 100	2 600
Maasta poistaminen	6 570	100	6 000	5 900
Kansalaisuusasiat	14 425	132	13 145	15 145
Passit ja matkustusasiakirjat	20 286	106	19 000	20 000
Yhteensä	368 398		358 145	363 945

1) Mm. elinkeinon harjoittaminen, osaratkaisua edellyttävä työnteko, tieteellinen tutkimus, harjoittelija, urheilu ja valmentaminen, erityisasiantuntija, muu työnteko, kausityö, start up-yrittäjä.

2) Mm. EU-oleskeluoikeus, ihmiskaupan uhreille myönnettävä harkinta-aika, oleskelutodistukset ja -ilmoitukset, pysyvät oleskeluluvat, voimassa olevaa lupaa koskevat asiat.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Bruttomenot	143 340	140 869	139 100
Bruttotulot	40 621	54 000	53 000
Nettomenot	102 719	87 869	86 100
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	26 914		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	14 615		

Toimintamenojen kohdentuminen (%)[1)]

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Henkilöstömenot	61	63	63
Toimitilamenot	11	9	9
ICT-menot	19	19	19
Muut menot	9	9	9
Yhteensä	100	100	100

1) Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	36 605	37 500	43 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	23 403	19 000	21 000
— osuus yhteiskustannuksista	42 318	36 000	39 000
Kustannukset yhteensä	65 721	55 000	60 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-29 116	-17 500	-17 000
Kustannusvastaavuus, %	56	68	72

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2025 toteutuma	2026 varsinainen talousarvio	2027 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	6 594	6 000	12 449
— EU:lta saatava rahoitus	572	700	600
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	36	600	200
Tuotot yhteensä	7 202	7 300	13 249
Hankkeiden kokonaiskustannukset	8 390	8 600	15 143
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-1 188	-1 300	-1 894
Omarahoitusosuus, %	14 %	15 %	13 %

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Henkilöstöresurssit	-1 500
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024) / Lupakäsittelyn vauhdittamisen toimenpiteiden jatkaminen	3 100
Virve 2 käyttöönoton kustannukset	35
Palkkausten tarkistukset	2 025
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	104
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2026, kevät)	-5 290
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-130
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-113
Yhteensä	-1 769

2027 talousarvio	86 100 000
2026 II lisätalousarvio	6 200 000
2026 talousarvio	87 869 000
2025 tilinpäätös	90 282 000

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 144 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanottokeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, seulontamajoituspaikkana toimimiseen ilman kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja ilman huoltajaa olevan alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa tai kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, edustajan palkkion maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

2) säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta

3) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja EU:n rahoittamiin hankkeisiin koskien EU:n sisäisiä siirtoja sekä vastaanottojärjestelmän kapasiteetin lisäämistä

4) turvapaikkatutkinnan ja -puhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin

5) perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien, oikeuslääketieteellisten ikätestien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

6) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) 99 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

7) erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n mukaisesti Suomeen otettavien henkilöiden vastaanottopalveluiden järjestämisestä sekä näiden henkilöiden majoittamista varten vuokrattavista lisätiloista aiheutuvien kustannusten korvaamiseen

8) yksilöllistä paluuneuvontaa tarjoavien ja paluita koordinoivien paluukeskuksena toimivien vastaanottokeskusten menoihin.

Määräraha budjetoidaan ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2027 pakolaiskiintiö on 500 henkilöä.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalvelut järjestää vastaanottokeskus vastaanottolain (746/2011) 13 §:n nojalla. Maahanmuuttovirasto sopii kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen tai säätiöiden kanssa vastaanottopalvelujen järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kuitenkin siten, että sopimuksista voidaan irrottautua nopeasti ja joustavasti.

Majoituskapasiteetti pyritään mitoittamaan siten, että kapasiteetti vastaa majoitustarvetta. Vastaanottokeskusten ylläpidon ja palveluiden tuottamisessa pyritään parantamaan entisestään kustannustehokkuutta mm. majoitusvuorokauden hinnassa.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännöskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua.

Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttoviraston turvapaikkatutkinnassa ja turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulkkausta.

Menettelyasetuksen (2024/1348) 24 artiklan mukaan hakijalle järjestetään tämän suostumuksella lääkärintarkastus aiempaan vainoon tai vakavaan haittaan viittaavien seikkojen selvittämiseksi, jos se on tarpeen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arvioimiseksi. Kyseessä on lääkärintarkastus, joka järjestetään Maahanmuuttoviraston aloitteesta ja valtion varoin, kun virasto pitää lääkärintodistuksen saamista tarpeellisena ennen kansainvälistä suojelua koskevan päätöksen tekemistä.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Oleskelulupaa hakevan ulkomaalaisen tai perheenkokoajan ikää voidaan arvioida sen mukaisesti, mitä ulkomaalaislain 6 a-6 §:ssä säädetään, jos on olemassa ilmeisiä perusteita epäillä hänen itsestään antamien tietojen luotettavuutta. Ulkomaalaislain 6 b §:ssä säädetään oikeuslääketieteellisen tutkimuksen tekemisestä. Turvapaikanhakijoille ja perheenkokoajille, joiden henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa, voi olla tarpeen joissakin tapauksissa osana henkilöllisyyden selvittämistä tehdä kielianalyysi hakijan kielellisen identiteetin ja taustan ja sitä kautta kotiseudun selvittämiseksi. Kielianalyysin avulla selvitetään mm., täyttyvätkö perheenyhdistämisen edellytykset perheenyhdistämishakemusten käsittelyn yhteydessä.

Kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja he voivat saapua maahan sinä vuonna sekä sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat järjestetään ostopalveluna. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut tai kauttakulku- tai maasta poistumiseen vaadittavien viisumien kustannukset.

Tunnusluvut ja mittarit

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Vastaanottojärjestelmässä asiakkaita keskimäärin	18 677	14 000	12 000
Vastaanottokeskuksissa majoitettujen osuus (%)	53	57	50
Säilöön otetut ulkomaalaiset keskimäärin	66	99	99
Vastaanottokeskusten käyttöaste keskimäärin (%)	87 %	85 %	85 %
Vastaanottokeskusten paikkaluku vuoden lopussa	10 760	8 360	6 000
Vastaanottokeskusten lukumäärä	48	28	20

Vastaanotto- ja säilöönottoyksiköiden kustannukset[1)] / euroa / vuosi

	2025 toteutuma	2026 arvio	2027 tavoite
Vastaanoton kokonaiskustannukset (1 000 euroa)	253 444	230 153	192 800
— turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräiset kokonaiskustannukset/hlö/vrk (ilman alv)	37	45	44
— vastaanottokeskusten yksikkökustannus/hlö/vrk (ilman alv)	46	50	53
— alaikäisen kustannus ryhmäkodissa tai tukiasunnossa/hlö/vrk (ilman alv)	225	236	226
— säilöön otetun kustannus/hlö/vrk	313	227	227
— yksityismajoituksen kustannus/hlö/vrk (ilman alv)	13	16	16

[1)] Vastaanoton asiakasmenot (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), vastaanoton ostopalvelut (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt (mom. 26.40.01), vastaanottoraha (mom. 26.40.63).

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Vastaanoton asiakasmenot yhteensä	136 291
Lasten edustaminen	665
Muut maahantuloon liittyvät menot	5 857
Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	677
Kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	950
Yhteensä	144 440

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansainvälistä suojelua koskevien valitusasioiden käsittelyn tehostaminen (HO 2023)	-1 360
Päivitetyt maahanmuuton olettamat	66 624
Turvapaikanhakujärjestelmän tehostaminen ja laadun kehittäminen (HO 2023)	-1 600
Yhteensä	63 664

2027 talousarvio	144 440 000
2026 II lisätalousarvio	66 708 000
2026 talousarvio	80 776 000
2025 tilinpäätös	190 350 167

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 318 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin

2) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n mukaisten matka- ja muiden avustusten maksamiseen

3) vapaaehtoista paluun ja uudelleenkotoutumisen kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin ja eurooppalaisiin tai pohjoismaalaisiin yhteishankkeisiin osallistumista varten

4) vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen

5) vapaaehtoisen paluun mahdollistaviin välttämättömiin lääkärinlausuntoihin ja tutkimuksiin sekä viestinnän ja tiedottamisen kuluihin

6) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden ja lisäksi heidän perheenjäsenten vapaaehtoisen paluumuuton yhteiskuljetuksesta ja sen järjestämisestä aiheutuviin kuluihin.

Selvitysosa: Vapaaehtoinen paluu on kielteisen oleskelulupapäätöksen saaneen ensisijainen maastapoistamisen muoto. Lain kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 31 §:n nojalla vapaaehtoisen paluun tukemiseksi voidaan kansainvälistä suojelua hakeneelle kolmannen maan kansalaiselle, tilapäistä suojelua saaneelle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalain mukaista kotipaikkaa Suomessa sekä oleskeluluvan ulkomaalaislain 51 §:n nojalla saaneelle, korvata kohtuulliset matka- ja muuttokustannukset koti-

maahan tai muuhun maahan, johon hänen pääsynsä on taattu. Tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri voi olla myös unionin kansalainen tai tähän rinnastettava. Vapaaehtoisen paluun järjestäminen toteutetaan ostopalveluna. Vapaaehtoista paluuta tehostetaan ottamalla käyttöön tehokas paluuneuvonta turvapaikkapuhuttelusta alkaen, viestimällä tehokkaasti paluusta ja luomalla tarpeen mukaan uudelleenkotoutumisen lisämahdollisuuksia.

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 31 § pykälän mukaan Maahanmuuttovirasto voi myöntää asiakkaalle, joka ei ole rekisteröitynä vastaanottokeskukseen, vapaaehtoisen paluun avustuksen hakemuksesta. Hakemusten käsittelyä ja paluujärjestelyitä varten Maahanmuuttovirastolle voi syntyä kustannuksia asiakastapaamisten järjestämisestä, kuten esimerkiksi tulkkaus- ja käännöskustannuksia tai muista erityisjärjestelyistä asiakkaan hakemuksen käsittelyä varten, mikä on edellytys vapaaehtoisen paluun toteuttamiseksi. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ohjaa, valvoo ja tukee vastaanottokeskusten lakisääteistä tehtävää vapaaehtoisen paluun järjestelyiden osalta tuottamalla materiaalia ja järjestämällä koulutusta vapaaehtoisesta paluusta ja uudelleenkotoutumisesta, joka on edellytys vapaaehtoisten paluiden toteuttamiseksi. Toiminnasta voi koitua kustannuksia esimerkiksi viestintämateriaalin tuottamisesta ja käännättämisestä asiakasryhmien äidinkielelle tai koulutusten käytännön järjestelyistä ja niiden materiaalien tuottamisesta.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Henkilöstömenot	350
Matka- ja muut avustukset	400
Ostopalvelut	1 568
Yhteensä	2 318

2027 talousarvio	2 318 000
2026 talousarvio	2 318 000
2025 tilinpäätös	2 318 000

63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 30 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 19 §:n, säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 12 §:n ja erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n perusteella myönnettävän vastaanottorahan, täydentävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevalle ja tilapäistä suojelua saavalle sekä ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, myönnetään vastaanottoraha välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi, jos hän on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa muulla tavalla. Jos vastaanottokeskus järjestää täyden ylläpidon, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään vastaanottorahan sijasta käyttöraha.

Säilöön otetulle ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Säilöön otetulle ulkomaalaiselle voidaan poikkeuksellisesti myöntää täydentävää vastaanottorahaa siten kuin vastaanottolaissa säädetään tai toimeentulotukea siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) säädetään.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Vastaanottoraha	28 387
Täydentävä vastaanottoraha	1 973
Yhteensä	30 360

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansainvälistä suojelua koskevien valitusasioiden käsittelyn tehostaminen (HO 2023)	-340
Päivitetyt maahanmuuton olettamat	12 713
Turvapaikanhakujärjestelmän tehostaminen ja laadun kehittäminen (HO 2023)	-400
Yhteensä	11 973

2027 talousarvio	30 360 000
2026 II lisätalousarvio	15 291 000
2026 talousarvio	18 387 000
2025 tilinpäätös	43 036 206